

Marechaussee Contact

4

2019

Marechaussee Contact
20e jaargang | nummer 4
Augustus 2019

Marechaussee Contact is een uitgave van Stichting Marechaussee Contact en verschijnt tweemaandelijks. Het wordt verspreid onder de begunstigers van deze stichting.

Aan de inhoud wordt veel zorg besteed, echter noch de stichting noch de redactie aanvaardt enige aansprakelijkheid voor eventuele fouten en/of onvolkomenheden. Door derden aangeleverde inhoud geeft niet noodzakelijk de mening van de stichting of de redactie weer. Voor het overnemen van artikelen, gedeelten daarvan of foto's is toestemming van de redactie vereist. Na verkregen toestemming dient de bron en in voorkomend geval de naam van de auteur te worden vermeld.

Redactie

Martin Aalbers
Mieke Bloemheuvel (eindredactie)
Roel Bouwman (website)
Jan Gaasbeek
Willem Geense
Frans Meijer
Henk Westland (coördinatie & eindredactie)

Aan dit nummer werkten mee

Jan Bakker
Dirk van Harten
Freerk van Rossem
Jack Vlaming

Contact met de redactie

Postbus 125, 7590 AC Denekamp
t.a.v. Redactie Marechaussee Contact
redactie@marechausseecontact.nl

Wijzigen van adresgegevens / opzeggen

ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(zie verder pagina SMC-informatie
bij administratie en werving)

Vormgeving

Content Innovators BV, Zwolle / Den Haag

Druk

Bariet Ten Brink BV, Meppel

Kopij volgende uitgave

Voor het aanleveren van kopij graag eerst contact opnemen met de redactie. De deadline voor het inzenden van de kopij voor de volgende uitgave is 13 september 2019.

3	Observaties
4	Agenda Activiteiten voor en door (oud-)marechaussees
5	Nestelpennen Actuele berichten over de KMar
6	Beroeps Om trots op te zijn
9	Reservisten In gesprek met Ida Wansink
10	IKNG Mijn tijd in Nederlands-Indië, deel 4
13	IKNG Landgoed Bronbeek: Reünie Boerma-Plaizier/MPiII
14	Uitgelicht DNA-afname: Hoe ver wil je gaan?
17	Veteranen Gerrit Koele; Veteranendag KMar; Nationale Taptoe
18	Veteranen Veteranendag tropisch warm
19	Veteranen Nieuwe voorzitter Commissie Veteranen en Reservisten
20	Dienstplichtigen Passen en meten
23	SMC Vraagbaak Cor de Boom; Herdenking Korps Politietroepen
24	SMC Naambadge; SMC nuldelijsondersteuning; 75 jaar clubliefde
25	SMC SMC bij receptie 100-jarige; Gedenknaald Lieuwe Vaas
26	Personalía
27	SMC-informatie

Foto omslag:
Den Haag, 29 juni 2019,
Nederlandse Veteranendag
SMC'er Bert van Horen (l) en
wapenadjutant Bert van Holst

In een samenleving worden afspraken gemaakt tussen de deelnemers onderling (burgers, bedrijven en organisaties) en tussen de overheid van die samenleving. De overheid zelf wordt in het cultureel woordenboek omschreven als "Het hoogste gezag op een bepaald terrein, landelijk, in een provincie of gemeente. Ook wel het geheel aan diensten en organisaties dat dat gezag ter beschikking heeft." Overheidsinstanties waaronder handhavings- en opsporingsdiensten zoals Koninklijke Marechaussee en Nationale Politie, zien toe op het nakomen en naleven van de eerdergenoemde afspraken. Volledig terecht dus dat die overheid en haar organisaties nauwlettend door de samenleving in de gaten worden gehouden. Immers, diezelfde overheidsinstanties geven het voorbeeld. Die laten zien hoe we afspraken nakomen en hoe we met elkaar omgaan.

In de discussie, volgend op de beschuldigingen over ernstige misstanden bij de politietop met betrekking tot het onvoldoende bieden van gezonde en veilige arbeidsomstandigheden in het kader van diversiteit en inclusiviteit, hoor ik weer dat de overheid en haar instanties een afspiegeling moeten zijn van de maatschappij. Dat dit noodzakelijk is voor het draagvlak van organisaties. En dat het dus vanzelfsprekend is dat de problemen binnen de samenleving ook voorkomen binnen politie en KMar. Ik ben het daar dus niet mee eens. En, misschien herkent u dat wel, ik blijf last hebben van plaatsvervangende schaamte bij berichten over (ernstige) integriteitschendingen en strafbare feiten, gepleegd door collega's. Dat kan niet deels worden afgedaan met 'dat dit nu eenmaal hoort bij het zijn van een afspiegeling van de maatschappij.'

Een afspiegeling van de maatschappij is iets wezenlijk anders dan de maatschappij een spiegel voorhouden. Politie en KMar hebben als eerste taak de maatschappij te 'herinneren' aan de gemaakte afspraken en deze – indien nodig – af te dwingen. Vanuit hun impliciete en expliciete voorbeeldfunctie is het wel van belang dat de maatschappij de politie- en KMar-medewerkers herkent en erkent. Diversiteit is daarbij van essentieel belang. Er moet hard worden gewerkt om een cultuur van diversiteit en inclusiviteit te creëren en in stand te houden.

Het is geen vanzelfsprekendheid en het zijn ook geen 'gewone' mannen en vrouwen uit de maatschappij die een stap naar voren zetten waar anderen zouden vluchten of zich zouden verbergen. Het is geen vanzelfsprekendheid om je eigen gezondheid en welzijn te riskeren in het belang van anderen. De artikelen in dit augustusnummer laten zien dat de mannen en vrouwen die in heden of verleden bij de KMar, Korps Militaire Politie/KMar en Korps Politietroepen werkzaam zijn of waren, bijzondere mensen zijn. Volledig deel uitmaken van de maatschappij, maar met een intrinsieke bijzondere verantwoordelijkheid.

Jan Bakker doet in het vierde deel over zijn tijd in Nederlands-Indië onder andere verslag van het opleiden van de (lokale) veldpolitie en de eigen risico's die daarmee gepaard

“Bijzondere mensen,”

gingen. Sjoerd Slaaf vertelt over zijn pionierswerk op het gebied van arbo en milieu. Johan de Jong, in 1981 van de KMar overgestapt naar de politie, neemt ons mee in de wereld van DNA. En Ida Wansink laat zien hoe zij haar passie(s) en talenten in zowel haar burgerbaan als in haar baan als (reserve) opperwachtmeester inzet. Zomaar vier mensen die ieder op zijn of haar gebied het verschil maken en wat mij betreft ondanks de Hollandse 'maaiveldcultuur' als bijzonder mogen worden aangemerkt.

Het commando over de Koninklijke Marechaussee is ook geen 'gewoon' commando. Verantwoording afleggen aan diverse gezagen, het voorbeeld zijn voor en leidinggeven aan bijzondere mensen vraagt speciale vaardigheden en competenties. Dat is wellicht de reden geweest dat we wat langer moesten wachten op het opnieuw verwelkomen van luitenant-generaal Hans Leijten. Als SMC zijn wij blij met zijn herintreding en met de herinnering aan zijn vorige periode CKMar, zien we een constructieve, hernieuwde samenwerking met vertrouwen tegemoet.

André Peperkoorn EMPM
generaal-majoor b.d.
voorzitter Stichting Marechaussee Contact

Dinsdag 3 september 2019

Reünie beroepslichting 79-5

Een viertal oud-leerlingen organiseert voor de eerste keer een reünie voor kader en oud-leerlingen van beroepslichting 79-5. Aanvang om 10.00 uur. Voor aanmelden en voor meer informatie, stuur een e-mail.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Daan Noort | 06-51829229 | reunie79-5@mindef.nl

Woensdag 4 september 2019

Reünie beroepslichting 74-5

Jos Verhaar organiseert voor zijn lichtinggenoten een reünie. 50 man hebben zich al aangemeld. Ben je ook benieuwd? Neem contact op met Jos en meld je aan.

Locatie: Koning Willem III-kazerne, Apeldoorn

Contact: Jos Verhaar | jc.verhaar@icloud.com | 06-23851888

Vrijdag 13 september 2019

Bezoek Museum Militaire Traditie

De Reünievereniging MC organiseert een bezoek aan het Museum Militaire Traditie in Driebergen en de daarnaast gelegen kaarsenmakerij. Zie voor meer informatie de website van MMT, www.museummilitairetraditie.nl.

Programma:

10.30-11.00 uur: Ontvangst

11.00 uur: Rondleiding in twee groepen

12.00 uur: Lunch

13.00 uur: Rondleiding in twee groepen

14.00-15.00 uur: Gezellig samenzijn

Deelname staat open voor SMC'ers met partner of begeleider tegen betaling van € 11,00 p.p. Ook niet-SMC'ers zijn van harte welkom, zij betalen € 25,00 p.p.

Aanmelden uiterlijk 6 september door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25 t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Bezoek MMT.

Graag ook uw woonadres vermelden.

Locatie: Van Rijckevorselstraat 2, 3972 ER Driebergen

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Vrijdag 27 september 2019

Speciale Veteranenvoorstelling

Nationale Taptoe

De Nationale Taptoe organiseert op vrijdag 27 september een speciale Veteranenvoorstelling, inclusief ontvangst en lunch. De dag start vanaf 10.00 uur en de taptoe begint om 13.30 uur. Kaarten voor dit unieke arrangement zijn telefonisch te bestellen bij de Nationale Theaterkassa:

0900-9203 o.v.v. 'Veteranenontvangst'. Houd als u gaat bestellen uw veteranennummer bij de hand.

Locatie: Rotterdam Ahoy

Informatie: www.nationaletaptoe.nl

Woensdag 2 oktober 2019

Reünie beroepslichting 62-5

Deze lichting organiseert haar 3e reünie. Voor aanmelden en voor informatie, stuur een e-mail naar Johannes.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Johannes Linker | linker1944@home.nl

Donderdag 17 oktober 2019

Vriendendag Marechausseemuseum

Op uitnodiging van de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee. Tevens presentatie brochure nr. 54 over de School Opleiding Officieren Marechaussee (SOOM) in bezettingstijd.

Locatie: nog niet bekend

Contact: Peter Coomans | rolinka_peter@kpnmail.nl

Zaterdag 26 oktober

Reünie (oud-)marechaussees Limburg Zuid

Deze reünie wordt georganiseerd door Math. Vos en John Heus en is bestemd voor alle (oud-)marechaussees die gediend hebben op een van de zuidelijkste Limburgse brigades/staf. Informatie over programma en kosten ontvangt u na aanmelding.

Locatie: Brigade Limburg Zuid, Vliegveldweg 52, 6199 AD Maastricht-Airport, Beek

Contact: Math. Vos | math@mathvos.nl

Donderdag 7 november 2019

Algemene SMC-reünie Bronbeek

De jaarlijkse Algemene Reünie van SMC vindt plaats op Landgoed Bronbeek te Arnhem. Deze reünie is bedoeld voor zowel SMC'ers als niet-SMC'ers. Het programma met routebeschrijving ontvangt u circa twee weken voor de reüniedatum.

De bijdrage is voor SMC'ers en partner € 10,- p.p.

Niet-SMC'ers en partner betalen € 25,- p.p. (incl. buffet en drie consumpties). Aanmelden (uiterlijk 31 oktober) door betaling op NL22 INGB 0007 5300 25, t.n.v. Reünievereniging Marechaussee Contact te Eindhoven o.v.v. Reünie Bronbeek. Graag ook uw woonadres vermelden. Dieetwensen bij de aanmelding aangeven.

Locatie: Reünie- en Congrescentrum Kumpulan, Bronbeek

Contact: Gerrit Reloe | 06-30989598 | reuniecommissie@marechausseecontact.nl

Oproep reünie Brigade Ypenburg

René Westerman wil een reünie organiseren voor iedereen die bij Brigade Ypenburg heeft gediend.

Aanmelden via e-mail (zie hieronder).

Contact: René Westerman | reuniekmarypenburg@gmail.com

Wekelijks plaatst SMC oproepen en actuele informatie over reünies in haar zondagse e-mailnieuwsbrief. Ontvangt u nog geen nieuwsbrief? Geef uw e-mailadres door aan redactie@marechausseecontact.nl!

Hans Leijtens opnieuw Commandant Koninklijke Marechaussee

Hans Leijtens is per 2 september de nieuwe Commandant Koninklijke Marechaussee, tevens Gouverneur der Residentie. In de periode 2012-2015 was hij dat ook.

Nu is Leijtens nog voorzitter van de International Board of Auditors for NATO in Brussel. Daarvoor was hij twee jaar programma-directeur-generaal Wederopbouw Bovenwindse Eilanden en directeur-generaal Belastingdienst.

De in 1963 geboren Leijtens werd aan de Koninklijke Militaire Academie opgeleid als officier voor de Koninklijke Landmacht. Hij vervulde diverse func-

ties bij de pantserluchtdoelartillerie. In 1989 maakte hij de overstap naar de Koninklijke Marechaussee. Hij was onder andere plaatsvervangend commandant van de Bijzondere Bijstandseenheid Krijgsmacht, commandant van 103 Eskadron Koninklijke Marechaussee en hoofd Operationele Dienst, Politiedienst, District Koninklijke Marechaussee Schiphol. Daarna maakte hij de overstap naar het bedrijfsleven.

In 2003 keerde Leijtens naar Defensie terug als universitair docent aan de Faculteit Militaire Wetenschappen van de Nederlandse Defensie Academie. In 2008 promoveerde hij aan de Universi-

teit Leiden op een onderzoek naar de werking van resultaatgerichte sturing binnen de marechaussee. In 2010 was hij commandant van het contingents-commando van ISAF in Kandahar in Afghanistan. In 2012 werd Leijtens eerst plaatsvervangend Commandant Koninklijke Marechaussee en nog hetzelfde jaar commandant. De commando-overdracht is op 2 september.

Bron: www.defensie.nl, nieuwsbericht 12-7-2019

Nieuwe NAVO MP-doctrine

Sinds 25 februari 2019 is de nieuwe NAVO-doctrine AJP-3.21 Military Police (MP) van kracht. Deze doctrine is ook door Nederland geratificeerd en geïmplementeerd. Met de nieuwe doctrine, is de oude MP-doctrine AJP 3.2.3.3 gelijktijdig komen te vervallen en kent de NAVO nu een extra MP-functie. Buiten de vier al bestaande MP-functies Mobility Support, Security, Detention en Police, is nu een vijfde functie Stability Policing (SP) toegevoegd. De Provost Marshal Office en de Provost Marshal functie worden in de nieuwe doctrine ook nadrukkelijk beschreven.

De nieuwe MP-doctrine dient als basisdocument en beschrijft de MP-functies en -taken alsmede de functies van Provost Marshal en de Provost Marshal Office, zoals die ook door Nederland kunnen worden uitgevoerd. Waar nodig zal de nieuwe doctrine binnen de verschillende opleidingen van de krijgsmacht geïntegreerd worden en er dient met de nieuwe doctrine rekening te worden gehouden bij lopende en toekomstige nationale en internationale doctrineontwikkeling.

Richtinggevend

Ongeacht hun rang, dienst of nationaliteit kunnen commandanten op alle niveaus met behulp van de nieuwe MP-doctrine worden geïnformeerd over MP-capaciteiten en kunnen zij worden bijgestaan en begeleid bij de inzet van die MP-capaciteiten ter ondersteuning van NAVO-operaties; de Provost Marshal als *police advisor* vervult daarin een essentiële functie

naar de commandant. De doctrine beschrijft niet alleen de fundamentele filosofieën, principes, functies en activiteiten van de MP maar beschrijft ook de mogelijke beperkingen van inzet opties en mogelijkheden. Ook helpt de nieuwe doctrine de NAVO-lidstaten en -partnerlanden bij de ontwikkeling en training van interoperabele MP-organisaties en gendarmerietype organisaties die belast kunnen worden met MP-taken. De al sinds 2016 van kracht zijnde NAVO-doctrine AJP-3.22 Stability Policing vormt voor de nieuwe MP-functie Stability Policing een belangrijk referentiedocument, want Stability Policing kan nu ook als MP-functie worden uitgevoerd maar wel in overeenstemming met de bestaande Stability Policing doctrine.

Nederlandse bijdrage

De KMar is door de CDS aangewezen als penvoerder voor alle MP- en SP-doctrine. Om die reden is er vanuit de sector Kennis van het OTCKMar en het Cluster Defensie en Internationale Samenwerking van Staf CKMar actief bijgedragen aan de totstandkoming van de nieuwe NAVO-doctrine AJP-3.21 Military Police.

Bron: Rond het Square, juli 2019 (tekst: Walter Schroor)

Arbo & milieu- maatregelen bij KMar: om trots op te zijn!

2002, afbeelding uit de Milieukalender

In Marechaussee Contact 2019-3 schreven wij over Sjoerd Slaaf als deskundige op het gebied van verkeer(veiligheid). Hij kwam daarna in een geheel andere wereld terecht, die van arbeidsomstandigheden (arbo) en milieu, waarbij we nu met hem en andere functionarissen uitvoerig stilstaan. | Door: Jan Gaasbeek

In 1993 wordt de Wet Milieubeheer van kracht. Tot dan toe berustte de handhaving van de milieuwetten bij het bestuur van gemeenten, provincies en het Rijk, en daarna bij justitie, politie en de KMar voor Defensie.

Bureau Milieudelicten

De Centrale Recherche KMar in Den Haag wordt in 1990 al uitgebreid met een bureau Milieudelicten. Adjutant Sjoerd Slaaf wordt hoofd van dat bureau. Al snel blijkt dat hij een enorme uitdaging aangaat met veel gevoeligheden. Sjoerd: "Allereerst moesten KMar-functionarissen worden bijgeschoold en opleidingen worden ontwikkeld. Ook moest er een projectplan Milieuhandhaving en BIM (bedrijfsinterne milieuzorg) opgesteld worden. Zonder het

regelen van deze zaken, kun je niet handhaven. Veel steun kreeg ik van de districtscommandant Gelderland, die marechausseeperoneel beschikbaar stelde, dat in hun vrije tijd milieukunde studeerde. Ook werd een adjudant van het Korps Militaire Controleurs Gevaarlijke Stoffen toegevoegd. Ons bureau was gevestigd in het Fort de Bilt in Utrecht. We vormden een supergemootiveerd team."

"Als een pionier ging ik op verkenning. Voor het beleid eerst bij Staf KMar waar bij de afdeling Operationele Zaken op het gebied van milieu adjudant Rinus Welleman werkte. Voor uitvoerende zaken was hij mijn aanspreekpunt. Wilde ik hogerop dan ging dat via het hoofd Centrale Recherche. Ik

vertegenwoordigde Staf KMar in de Interservice Werkgroep BIM, ingesteld door de minister van Defensie waarvan de directeur Dienst Gebouwen Werken & Terreinen (DGW&T) voorzitter was. Toen de eerste milieu-incidenten zich aandienen, werd ik door Welleman voorgesteld aan ingenieur A. van Dijk, bijzonder inspecteur van het ministerie van VROM, belast met toezicht op objecten met een (geheime) Kroonvergunning. Bij Defensie zijn dat onder meer de vliegbases en de marinehavens. Door hem werd ik geïntroduceerd bij het hoofd van de afdeling Handhaving van VROM die tevens over de milieuoopleidingen ging."

Sjoerd volgde een milieucursus bij de recherschool van de politie en een

milieucursus voor officieren van justitie. "Dat was van grote waarde. Een geweldige gelegenheid om een landelijk netwerk op te bouwen met mensen, allemaal uit verschillende organisaties, die bezig waren invulling te geven aan een professionele aanpak van de milieuhandhaving. Ik kreeg de gelegenheid een subsidie van fl. 10.000,- aan te vragen voor een pilotproject bij Defensie. Voor mij als oprichter van het bureau Milieudelicten een geweldige stimulans om de KMar op de 'milieukaart' te krijgen. Omdat de KMar nog onder de Koninklijke Landmacht viel, stelde ik de landmachtcoördinator BIM voor om op een grote legerplaats de pilot uit te voeren. De landmachtbevelhebber had geen bezwaar totdat de directeur DGW&T achter mijn plan kwam en er een stokje voor stak. Dat was flink balen. Staf KMar was trouwens ook niet erg meegaand. Mij was al ingefluisterd dat men 'in het huis' niet vrolijk werd van mijn plannen. De pilot werd later alsnog uitgevoerd op Schiphol. Bij de recherschool van het OCKMar werd in 1990 de eerste cursus milieuhandhaving gegeven door een extern opleidingsbureau."

Sectie Arbo & Milieu

In 1994 wordt bij Staf KMar de sectie Arbo & Milieu opgericht. Sjoerd wordt hoofd van die sectie en gaat met zijn team voortvarend aan de slag. "De sectie realiseerde bij de KMar een 'Arbeidsomstandigheden- en Bedrijfs Intern Milieusysteem'. Om het veranderingsproces binnen de organisatie zo vlekkeloos mogelijk te laten verlopen, zonder de operationele taken te verstoren, was goede communicatie zeer belangrijk. De nieuwsbrief 'Kwaliteit, Arbo en Milieu' (KAM) werd een belangrijk instrument om het personeel op de hoogte te brengen van onze activiteiten. Maar vooral ook om steun te verkrijgen bij het verbeteren van de arbeidsomstandigheden en het milieu. Van belang hierbij was, dat ondanks de verschillende verantwoordelijkheden, zowel het personeel als het management een gelijkwaardige rol dienden te spelen. Er werden KAM-functionarissen aangesteld die zich fulltime met de materie gingen bezighouden."

1998, CKMar ontvangt het eerste exemplaar van VS-19-19 van Sjoerd Slaaf (vlnr) kol De Jong, lkol Meijvogel, bgen Beelen, kol Sassen, genm Fabius, kol Lambrechtse, bgen Neisingh, kol Huisman, lkol Groeneveld, kap Slaaf

VS-19-19 / VMMS

Niet aflatend, met grote voortvarendheid en deskundigheid wordt aan arbo en milieu gewerkt. De Regeling Bedrijfs hulpverlening (BHV) Defensie moet worden uitgevoerd. De eerste BHV-oefening vindt plaats bij de Brigade Soestdijk. Er worden themadagen gehouden voor commandanten en afdelingshoofden van Staf KMar. Tijdens een 'energiedag' wordt iedereen bijgepraat en er worden jaarverslagen geschreven en brochures uitgegeven. In 1998 wordt VS-19-19, 'Handboek Bedrijfsinterne Milieuzorg Koninklijke Marechaussee' uitgegeven. Sjoerd overhandigt het eerste exemplaar aan CKMar, generaal-majoor Diederik Fabius. Met de komst in 2010 van een 'Veiligheid Management Systeem Defensie' wordt dit voorschrift geactualiseerd en in 2011 omgedoopt tot 'Handboek veiligheids- en milieumanagementsysteem Koninklijke Marechaussee (VMMS)'. Het uit vier delen bestaande en inmiddels gedigitaliseerde VMMS is geen statisch handboek, maar een 'groeidocument'. De gebruiker kan met een op- of aanmerkingenformulier (Share-Point) voorstellen doen of opmerkingen maken over de inhoud. Het voorschrift wordt zo een handboek van iedereen die bij de KMar werkt.

Certificeringen

De KMar is z'n tijd ver vooruit en beschikt als eerste overheidsorgaan landelijk over een BIM-systeem (ISO 14001 certificaat). Dat is bijna twintig jaar

geleden bereikt na een certificeringsonderzoek (audit) in december 1999 door KEMA B.V. uit Arnhem. In april 2000 neemt een trotse bevelhebber, generaal-majoor Kees Neisingh, het ISO-certificaat en de bijbehorende 'kwaliteitsprijs' (bokaal) in ontvangst van ir. Van der Weiden van KEMA. Voor de wijze waarop de KMar omgaat met de arbeidsomstandighedenbelangen volgt in 2011 ook een certificering conform de norm OHSAS 18001, deze keer door DEKRA de opvolger van KEMA.

Energie Actieplan KMar (EAP-KMar)

Binnen Defensie wordt het 'Defensie Energie Aanpak Plan' opgesteld met als doel het verminderen van het energieverbruik door technische maatregelen maar ook door gedragsverandering bij het personeel. Door NOVEM (Nederlandse Organisatie voor Energie en Milieu) wordt in nauwe samenwerking met de sectie Arbo & Milieu in 1998 het rapport 'Energiebesparing bij de KMar' uitgebracht. Hierna wordt het EAP-KMar gerealiseerd. Zonnecollectoren op de Koningin Beatrixkazerne in

2000, kwaliteitsprijs (bokaal) behorende bij ISO 14001 certificaat

Mei 2019, ontmoeting in Buren: (vlr) Alex Neijmeijer, Sjoerd Slaaf en Harm IJzerman

Juni 2019, werklunch in Den Haag: (vlr) Alex Neijmeijer, redacteur Jan Gaasbeek, Sjoerd Slaaf, maj Esther de Kreij en bgen Menno Kersbergen

Den Haag en het plaatsen van een warmtepomp zijn daar voorbeelden van. Later worden in de Koningin Máximakerne in Badhoevedorp en het districtsgebouw KMar-West in Amsterdam dezelfde duurzame voorzieningen getroffen.

Milieukalender

In verband met de Defensie Milieubeleidsnota 2002 wordt een milieukalender uitgegeven, samengesteld uit twaalf foto's van defensieobjecten waar duurzame energievoorzieningen zijn aangebracht. Bij de KMar is dat de Koningin Beatrixkazerne. Op de kalender staat: "Tot en met 2004 zal Defensie 4 procent duurzame energie bij onroerend goed hebben verwezenlijkt."

"Defensie heeft een speciaal fonds oplopend tot 9 miljoen euro per jaar, om projecten uit te voeren die het gebruik van duurzame energie stimuleren. Het plaatsen van zonnecollectoren op de Koningin Beatrixkazerne van de Koninklijke Marechaussee in Den Haag is een van de projecten. Met zonne-energie warmen we hier water op en dat gebruiken we in de keuken. Het systeem verzorgt de totale warmwatervoorziening. En tot op heden zijn er nog geen klachten gehoord", aldus de woorden op de kalender van het plaatsvervangend hoofd Facilitaire Dienst van de kazerne, adjudant Jaap Gatsma.

Recycle KMar

Het project 'Recycle KMar' wordt gerealiseerd. Sjoerd: "Zes afvalstromen werden teruggedrongen door het consequent toepassen van kleurcodes. De sociale betrokkenheid van de KMar bij milieuzorg kwam tot uitdrukking door deelname aan het landelijk, in speciale blauwe milieuboxen, inzamelen van lege tonercartridges. In 2000 vond de ont-

hulling van een logo en een donatie van fl 4000,- aan de zeehondenopvang van Lenie 't Hart in Pieterburen plaats."

Ontmoeting in Buren

In mei 2019 ontmoet Sjoerd in Buren twee (oud-)medewerkers van de sectie Arbo & Milieu, ing. kolonel KMar EMTP Harm IJzerman en Alex Neijmeijer. Trots wordt teruggekeken op de geleverde prestaties van de sectie. Daarnaast wordt een plan besproken om volgend jaar het twintig jaar gecertificeerd zijn (ISO 14001) van de KMar te vieren.

Harm: "Ik volgde in mijn vrije tijd de hbo-opleiding 'Milieukunde' aan de Rijkshogeschool IJsselland in Deventer. Tijdens mijn studie, die ik in 1997 afsloot, was ik van het District Gelderland een van de medewerkers die Sjoerd assisteerde met het introduceren en implementeren van de bedrijfsinterne milieuzorg bij de Marechaussee. Later werd ik officieel geplaatst bij de sectie Arbo & Milieu en volgde in 2001 Sjoerd op. Ik was ook bezig met het opzetten van milieuoopleidingen. Grappig is nog te vermelden, dat in de Koningin Beatrixkazerne om energie te besparen ook een zogenaamde veegpuls werd ingevoerd. Kort voor de koffie- en middagpauzes verminderde automatisch de intensiteit van de verlichting. Dat houdt de huidige gebruikers van de kazerne nog steeds bezig. En belangrijk: voedselveiligheid kreeg ook aandacht en zo werd een functionaris aangesteld belast met het waken over de voedselveiligheid bij de KMar. Mijn huidige functie is hoofd Support Landelijk Tactisch Commando (LTC) KMar en ben daar ook weer verantwoordelijk voor 'Veiligheid, Arbo & Milieu (VKAM)'."

Alex: "Ik ben nu onder andere als *lead auditor* van het Veiligheid en Milieu

Management Systeem KMar werkzaam bij Staf CKMar. De sectie Arbo & Milieu opereerde bij de staf door de jaren heen onder verschillende afdelingen en directies. Door de economische crisis vond in 2013 een herinrichting plaats (een stafreductie van 30 procent). Daarna geen sectiehoofd Arbo & Milieu maar een zelfsturend team van drie personen, ondergebracht bij de sectie Facilitaire Diensten.

Ook de oprichting van LTC en het opheffen van de districten hebben geleid tot een afgeslankte VKAM-organisatie. Alle zeilen moesten worden bijgezet om – daarover ontstond een discussie – gecertificeerd te blijven."

Tegenwoordig functioneren vijf VKAM-medewerkers bij de Directie Personeel en Bedrijfsvoering van Staf CKMar, team Veiligheid Kwaliteit Arbo & Milieu.

Groen licht

Met toestemming van de directeur Personeel en Bedrijfsvoering Staf CKMar, brigadegeneraal Menno Kersbergen, wordt het plan verder uitgewerkt om volgend jaar aandacht te schenken aan het twintig jaar ISO 14001 gecertificeerd zijn van de KMar. De generaal geeft zijn toestemming tijdens een werklunch op 24 juni 2019, waar dit plan wordt besproken met vertegenwoordigers van het team VKAM, Sjoerd Slaaf en – in verband met dit artikel – een redacteur van Marechaussee Contact.

De Koninklijke Marechaussee is ook nu goed bezig met veiligheid, arbo en milieu. De milieuactiviteiten passen goed in de Haagse milieu- en klimaatplannen. De nieuwbouw van het energieneutrale 'blauwe lesgebouw' van het OTCKMar is daarvan het bewijs. Sjoerd ging in 2001 in de rang van kapitein met leeftijdsontslag. Hij werd docent veiligheid in Eindhoven, zat daar in de gemeenteraad en verrichtte vrijwilligersactiviteiten. Sjoerd, Harm en Alex, dank voor jullie medewerking! Bronnen: archief SMK Buren, Markrant en KAM-nieuwsbrief.

| Door: Freerk van Rossem

Reservist zijn bij de Koninklijke Marechaussee doe je in principe naast je burgerbaan. Wat is dat dan voor werk? Hoe zijn de contacten met de KMar tot stand gekomen? Deze keer een gesprek met opperwachtmeester Ida Wansink die als reservist werkt bij het bureau Flexibele Capaciteit en Veteranen KMar en bij de Bereden Brigade KMar.

Ida's burgerbaan is ook bij de KMar! Ik tref haar dan ook op de Koningin Máximakazerne op Schiphol waar ze in een burgerfunctie werkt bij de Brigade Recherche als vakspecialist bij het bureau Financieel Economische Criminaliteit (FinEC). Hoewel Ida dus veel blauw bloed door haar aderen heeft stromen, lag het niet in de lijn der verwachtingen dat ze bij de KMar zou gaan werken. Want na de havo en een secretaresse-opleiding ging ze aan de slag bij een handelsmaatschappij. Daar bleek al snel dat ze een goed gevoel had voor cijfers en na een opleiding en stage bij Moret Ernst & Young verzorgde ze de boekhouding voor het bedrijf. Uiteindelijk kwam ze in 1998 via een uitzendbureau terecht bij het OTCKMar waar ze na drie jaar in vaste dienst kwam als budgetbeheerder.

In 2004 werd ze gevraagd om mee te doen aan de selectie voor de Bereden Brigade KMar (BBKMar). De eerste stappen als reservist KMar werden zo gezet want om aangesteld te kunnen worden als reservist moet eerst de verkorte Algemene Militaire Opleiding worden gevolgd. In een aantal weken werden bij de Koninklijke Luchtmacht de militaire basisvaardigheden bijgebracht waarna Ida zich als reserve-wachtmeester kon melden bij de BBKMar. Inmiddels rijdt ze alweer vele jaren mee in de ere-escorte op Prinsjesdag.

Na nog enkele jaren gewerkt te hebben als financieel analist & coördinator bij het District Landelijke en Buitenlandse Eenheden (DLBE) in Nieuw Milligen, maakte ze de overstap naar het bureau Financieel Economische Criminaliteit. Hier werkt ze nu als vakspecialist en is belast met onderzoek naar financieel-economische delicten op Schiphol als onderdeel van de aan de KMar opge-

foto Mediacentrum Defensie | Louis Meulstee

In gesprek met Ida Wansink

dragen politietaak. Een boeiend en specialistisch vakgebied waarbij ze met haar collega's er alles aan doet om wederrechtelijk verkregen voordeel in kaart te brengen en crimineel verdiend vermogen te ontnemen. Dat betekent goed doorgronden van boekhoudingen en bedrijfsstructuren om zo frauduleuze handelingen te kunnen onderkennen.

Daarmee houdt het werk voor Ida nog niet op want ook bureau Flexibele

Capaciteit en Veteranen KMar kan op Ida's inzet rekenen. Eén dag per week verzorgt ze, meestal vanuit Brigade Apeldoorn, de volledige verwerking van alle appellijsten en declaraties die voortkomen uit de operationele inzet van alle reservisten.

Dan heeft Ida ook nog drie paarden dus ze is een behoorlijk drukke dame! "Ach, zolang je er plezier in hebt, voelt het niet als werk en dat plezier heb ik nog iedere dag!"

Bureau Financieel Economische Criminaliteit (FinEC)

Het bureau Financieel Economische Criminaliteit maakt onderdeel uit van de Brigade Recherche. Deze brigade bestaat uit drie afdelingen: Tactische Opsporing, Specialistische Opsporing en Intelligence Opsporing met werklocaties in heel Nederland en het Caribisch gebied.

De afdeling Tactische Opsporing kent researcheteams die zich bezig houden met migratie, luchthaven en defensie gerelateerde onderzoeken. Deze variëren van grote (vracht)diefstallen tot de aanpak van internationaal opererende criminele bendes. Denk hierbij aan het in- en uitvoeren van geld, drugs en dergelijke, maar ook opsporing in missiegebieden als onderdeel van de internationale politietaak en vraagstukken rondom migratie en mensensmokkel.

De afdeling Intelligence Opsporing draagt er zorg voor dat de informatie van buiten de KMar niet alleen de juiste bestemming binnen de Brigade Recherche bereikt, maar ook dat bij de brigade aanwezige informatie valide is, opgewaardeerd wordt en gedeeld kan worden met organisaties buiten de KMar.

Bureau FinEC valt onder de afdeling Specialistische Opsporing. Dit team werkt vanuit het thema 'misdaad mag niet lonen' en doet er alles aan om wederrechtelijk verkregen voordeel in kaart te brengen en crimineel verdiend vermogen te ontnemen. De werkzaamheden bestaan onder andere uit het opnemen van specifieke aangiften (bijvoorbeeld fraude), het uitvoeren van de daarop volgende opsporingsonderzoeken, het verhoren van getuigen en verdachten, ondersteuning bij doorzoeken, het opmaken van ontnemingsrapportages en het geven van voorlichting en opleidingen aan collega's in het land. Door het volgen van verdiepingsopleidingen binnen het vakgebied financiële opsporing zijn ze in staat om op vele niveaus onderzoeken te ondersteunen. Nauw wordt samengewerkt met ketenpartners zoals Nationale Politie, FIOD, Openbaar Ministerie, belastingdienst en partners in de civiele sector zoals banken.

Mijn tijd in Nederlands-Indië

Zomer 1945, de oorlog was voorbij, dat dacht het merendeel van de Nederlandse bevolking. Maar voor ongeveer 120.000 Nederlanders was dat niet het geval. Er volgden voor hen nog twee tot drie zware jaren als militair in de Indische Archipel.

Deel 4 | Door: Jan Bakker

De Preanger, gevaarlijk maar prachtig

Garoet in de Preanger bleef een van de onrustigste plaatsen in ons gebied. Onze aanvoerwegen waren regelmatig volledig geblokkeerd door Indonesische benden, vaak zwaar bewapend en soms onder leiding van achtergebleven Japanners. De voor ons noodzakelijke goederen werden dan door Dakota's gedropt.

Tijdens onze werkzaamheden moesten we zorgen dat we steeds een wapen binnen bereik hadden. De pistooltassen waren, met hun afsluitflap met drukknop, niet geschikt om het wapen snel ter hand te nemen. Bovendien was het aan te raden om het wapen met een koord aan je koppel te verbinden. Een schoenmaker heeft toen voor ons heel handige pistooltassen op maat gemaakt. De schoenmaker wist precies hoe hij ze moest maken. Dat was wel verdacht. Extra veiligheidsmaatregelen voor de jeeps bestonden uit het aanbrengen van pantserplaten aan de voor- en achterzijde tegen beschietingen en op de bodem tegen mijnen. Ook werd bij de meeste jeeps aan de motorkap een draadvanger bevestigd. Als motorrijder kon je deze maatregelen niet toepassen. Behalve tussen de grote plaatsen waren er weinig voor auto's en motoren berijdbare wegen. Deze niet verharde wegen waren tijdens de natte moesson een ramp, je zakte soms tot de assen in de blubber.

Om te zien was het een prachtig landschap met begroeide berghellingen en in de dalen de natte, in de zon schitterende sawa's, waarin smalle dijkes zorgden voor verdeling van het water over het rijstveld. De dijkes dienden vaak als het

enige pad van de ene kampong naar de volgende. De Indonesiër liep met zijn blote voeten met het grootste gemak over die glibberige dijkes. Wij daarentegen gleden met ons militair schoeisel alle kanten op. Als een Nederlandse patrouille op pad ging, was dat gauw in wijde omgeving bekend. In de desa werd dan op de bedoek, een grote gong, geslagen, maar er waren veel andere manieren om onze komst door te geven.

Dagelijkse inlichtingenrapporten meldten onafgebroken tientallen guerrilla-activiteiten door grote en kleine benden, niet altijd tegen het Nederlandse gezag. In het begin was er vooral veel terrorisme tegen de eigen Indonesische bevolking.

In oktober 1947 verhuisden we naar Tjiamis, verder naar het oosten. Het bivak hier werd een huis met aan de achterkant een binnenplaats, omringd door een hoge muur met bovenop glasscherven, waar moeilijk overheen te klimmen was. Aan de voorkant, de straatkant, stapelden we een zandzakken muur op van ongeveer anderhalve meter. Naast het huis was een bilikken keet, een verlaten zeepfabriek, waar nog een grote voorraad zeep lag. We hebben nog nooit zo goed in de zeep gezeten, maar nat geworden, smolt de zeep als sneeuw voor de zon weg.

Er moesten met de weapon-carrier wat spulletjes naar het kamp van de infanterie gebracht worden. Naast de chauffeur gezeten, reed ik mee. Bij het verlaten van het kamp ging de bamboe slagboom net niet ver genoeg omhoog en kreeg een duw van onze autokap. De slagboom trok zijn bamboe stutpaal uit de grond,

Toen Jan Bakker 75 jaar was geworden, had hij tijd genoeg om zijn verleden aan het papier toe te vertrouwen. In zijn in 2003 uitgekomen boek 'Jan H. Bakker' beschrijft hij ook de drie jaar die hij bij het Korps Militaire Politie/KMar in het voormalig Nederlands-Indië heeft gediend.

De redactie heeft van hem toestemming gekregen om dat deel van zijn boek in Marechaussee Contact op te nemen. In zes afleveringen maken wij u deelgenoot van zijn belevenissen op de buitenposten in toen dat deel van ons Koninkrijk. Veel oud-Indiëgangers zullen hetzelfde hebben meegemaakt en daar zelden over hebben gesproken. Met deze artikelen hopen wij ook hun familieleden meer achtergrondinformatie te geven.

Deel 1 handelt over de opleiding en de bootreis naar Nederlands-Indië, deel 2 en 3 over zijn belevenissen in Tjiteureup, tijdens de Eerste Politiele Actie en zijn tijd in Garoet. In dit deel komen de nachtelijke aanvallen door opstandelingen en het opleiden van de civiele veldpolitie aan de orde.

genoeg om het bamboe hek, dat er aan vast zat, om te laten vallen. Dat hek zat weer stevig vast aan het wachtverblijf, ook van bamboe. Het hele huisje ging plat, inclusief de daaraan vastgebonden vlaggenstok. De vlag maakte een buiging voor ons.

Sumedang

Maar mijn verblijf in Tjiamis was kort. Het detachement in Sumedang had assistentie nodig. En dat het nodig was heb ik geweten. Sumedang, een idyllisch gelegen bergstadje lag aan de weg van Cheribon naar Bandung. In het midden een grote aloon-aloon met een prachtige missigiet, een moskee, in de vorm van een grote tent. Aan de uiterste oostzijde van

de stad, aan de weg komende van Cheribon, stond een kleine villa. Dat werd ons detachement. Naast en tegenover ons enige warongs, waar heerlijke versnaperingen verkrijgbaar waren. Een ideaal plekje om onder normale omstandigheden een tijdje te vertoeven. De infanteristen hadden hun kampement aan de westkant van de stad, aan de weg naar Bandung. Op deze manier hadden we controle op de toegangswegen naar de stad. De infanterie met ongeveer 150 man in het westen en wij, met 10 man, in het oosten. Aan de voorkant van ons huis was een smal terras dat door een ongeveer een meter hoog muurtje van de weg was gescheiden. Aan de achterzijde van de villa was een heuvel gedeeltelijk afgegraven om de bouw van dit huis mogelijk te maken. In de bergen om de stad heen lagen verschillende kleine en grote groepen terroristen of ongeregelde Indonesische troepen of hoe je ze ook noemen wilt. Hun bewapening was heel gevarieerd, karabijnen, geweren en soms een Vickers-mitrailleur en verder een grote verscheidenheid aan handgranaten.

Het zal ongeveer tussen twee en drie uur 's nachts geweest zijn, dat er in de verte flink geschoten werd en het leek ons verstandig standby te zijn. Twee van onze jongens die nachtdienst hadden, stonden als wachtpost achter het muurtje op het terras. Nauwelijks waren mijn collega's en ik aangekleed of er was vlakbij hevig geweervuur in onze richting. Ik sloop met een paar mannen om het huis, langs de achterkant van het pand. Daar was het rustig. Plotseling was er heftig vuur aan de voorkant van het huis. Het vuur kwam achter en tussen de warongs vandaan. Onze commandant, een Ambonese KNIL-sergeant, nam telefonisch contact op met het Infanterie Kampement, met het verzoek om directe hulp. Maar daar had men zelf grote problemen. Dat waren de schotenwisselingen die we reeds onafgebroken hoorden en die zich afspeelden bij de infanterie tangsi. Op hulp konden we dus niet rekenen. Regelmatig werd een salvo op ons afgevuurd. Wij schoten niet terug in de richting van de warongs. Kans op raken was nihil, want de schoten kwamen van links- en rechtsvoor. En als we zelf schoten, waren wij een gemakkelijk doel. Maar toen hoorden we achter het huis een doffe dreun

Dropping van goederen

Villa Sumedang, Jan Bakker op de veranda

en zagen we een vuurflits. Vanaf de heuvel was een brandbom gegooid en deze had net een raam gemist. We losten nu op goed geluk een paar schoten naar de bovenrand van de heuvel. Ondertussen kon een van ons door een kier van de deur kijken of de brand kwaad kon. De fles met brandende vloeistof lag tegen de stenen muur en was na enkele seconden al uitgebrand. Het schieten hield op, het werd doodstil, alleen in de verte nog geweervuur en mitrailleurvuur. Waarschijnlijk van het kampement. Maar plotseling, midden in ons huis, een reusachtige klap en een grote stofwolk. We schrokken en onze commandant, die zich steeds in het midden van het huis bevond, was wit van de schrik en het stof. Een handgranaat, gegooid vanaf de heuvel, was door het dak gegaan en op de vloering tot ontploffing gekomen. Meer stof en lawaai dan schade. Het moet een zelfgemaakte handgranaat geweest zijn, vaak een met kruit gevulde ijzeren buis. Tegelijk werden we weer van alle kanten beschoten met mitrailleur- en geweervuur

vanaf de warongs en vanaf de heuvel. Met tussenpozen gaven we een salvo met onze semiautomatische junglekarabijnen in de richting van de winkeltjes en naar de top van de heuvel. De schutters kwamen, waarschijnlijk bang geworden, niet dichterbij. Het was een status quo. De ochtend gloorde. Zouden ze ons nog willen aanvallen of zouden ze heimelijk verdwijnen? We zagen vlammen lekken en even later waren de warongs veranderd in een grote vuurzee. Maar de snel opkomende zon gaf ons volop licht en veiligheid. Alle ploppers waren verdwenen. Naderhand hoorden we dat gedurende de dag voor de aanval vijftig à zestig terroristen zich in kleine groepjes hadden verstopt in woningen in de naaste omgeving. De bewoners van die woningen mochten dit niet verraden. Dat durfden ze ook niet. De genie heeft de heuvel achter ons huis met prikkeldraad ontgankelijk gemaakt.

Er kwam bericht binnen dat George Elliot op 23 januari 1948 was gesneuveld door

een schot in de maagstreek. Hij was net hersteld van een ernstige schotwond en was voor het eerst weer mee op patrouille. Vanaf begin 1947 zat hij ongeveer een halfjaar bij ons in het peloton. Ik heb veel diensten samen met hem gedaan tot hij werd overgeplaatst naar het Krawangse, niet eens zo'n gevaarlijk gebied. Hij was een zeldzaam vrolijke en vriendelijke Indische jongen.

Op onze militaire politiepost kwamen berichten binnen van allerlei aard, zoals de melding van twee infanteristen. Ze dachten dat ze een handgranaat verder weg kregen als ze de granaat voor de loop van een geweer wegschoten. In een liggende houding hield een infanterist met zijn hand de granaat voor de loop van het geweer, de ander richtte en trok de trekker over. Ze mochten blij zijn, dat het experiment slechts een hand kostte. Bij een ander voorval met een handgranaat ontstond paniek, toen een soldaat een handgranaat over een schuur wilde gooien. Het schuine dak bleek te hoog en de granaat rolde over het atap weer terug. De gooier en zijn collega's hebben zich zelden zo snel uit de voeten gemaakt als voor deze terugrollende granaat. Gelukkig liep het, ondanks de grote klap, met een sisser af.

KNIL-sergeant Vreugde van ons peloton voelde, tijdens een controle op een drukke pasar, instinctief dat hij gevolgd werd. Hij merkte het aan de om hem heen reagerende pasarbezoekers. Plotseling draaide Vreugde zich om, net op het moment dat een man hem een pisau, een mes, in zijn rug wilde steken. Vreugde ontweek de steekbeweging en klemde het hoofd van de aanvaller tussen zijn linkerarm en zijn lichaam. Met zijn rechterhand kon hij met zijn pistool de man buiten gevecht stellen.

Een vreselijk ongeluk gebeurde op een steile bergweg. Een zware kraanwagen schoot bij het dalen door zijn remmen. In volle vaart stortte het gevaarte een ravijn in, een voor hem rijdende jeep mee de diepte induwend.

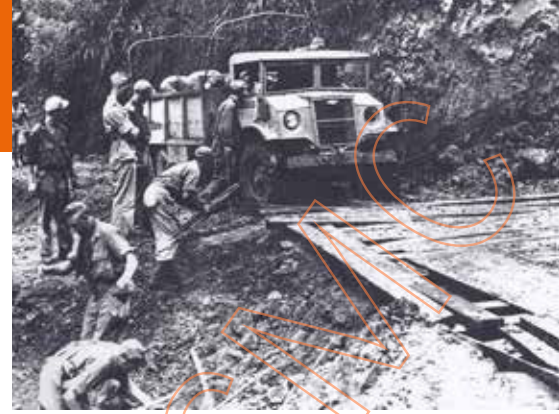
Otter, een van onze monteurs, was een Groningse boerenzoon. Het prutsen aan auto's en motoren was zijn hobby. Maar het was toch wenselijk dat hij ook met de

politietaken en wetten op de hoogte werd gebracht. Maar dat lukte niet. "Kenst een kau toch ook gain fietsn leern?", was zijn commentaar.

Opleiding veldpolitie

Een van onze taken was het opleiden van de veldpolitie, een politie-eenheid voor de burgers. Burgerlijk bestuur was zeer beperkt aanwezig en politie was er helemaal niet. Ongeveer vijftien jonge mannen uit de naaste omgeving waren de eerste leerlingen en zij kregen zelfs een beperkte bewapening. Eigenlijk vonden wij het een riskante onderneming. Er kwam een opdracht binnen die uitermate geschikt was om samen met deze rekruten te doen. Door inlichtingen waren we op de hoogte gekomen dat in de bergen, in een afgelegen huis, een man verbleef die verdacht werd van moord en roof. Onze rekruten wisten precies waar het huis was gelegen en hoe het ongemerkt kon worden benaderd. Dat varkentje zouden wij wel even wassen, dachten we. De volgende avond laat gingen we erop af met vier MP'ers en vier veldpolitie mannen. Achter elkaar lopend over soms steile en gladde bergpaden en zo weinig mogelijk licht gebruikend, gingen we verder de bergen in. Na anderhalf jaar dienst in Indië waren we al heel wat gewend, maar nu merkten we toch dat die lichtgewicht Indonesische kerels in het donker gemakkelijker omhoog kwamen dan wij. Uit het duister kwam een hond te voorschijn en begon aan ons te snuffelen. Voor hij ging blaffen schopte een van de veldpolitie mannen de hond in de naast ons gapende diepte.

Eindelijk, op ongeveer 50 meter afstand van het bewuste huisje aangekomen, hield ik met een politieagent de linkerflank in de gaten. Aan de rechterkant ook twee man, de overige vier zouden naar binnen gaan. Het was afwachten of de man aanwezig was. Zo ja, zou hij alleen zijn of zou hij nog kornuiten bij zich hebben. Het was doodstil. Onze vier mannen vlogen met het volle licht van lantaarns het huis binnen. We hoorden verder niets. Aan de zijkant en achter het huis merkten we ook niets. Maar niet lang daarna zagen we in het licht van een lantaarn figuren naar buiten komen. Het waren eerst vijf, toen zes en uiteindelijk acht personen. Dat betekende dus vier

Wegreparatie tussen Tasikmalaya en Garoet

gevangenen. De door ons gezochte moordenaar was er niet, maar er waren wel twee Indonesische terroristen. Hun wapens stonden tegen de muur. De andere twee waren blanke jongedames, ze hadden het druk met het bedrijven van de liefde. Het bleek dat de twee mannen wachtposten waren van een ongeveer honderd man sterke terroristengroep, die iets verderop was gelegen. Het was raadzaam om als de weerlicht met de vier gevangenen naar beneden terug te gaan. Dat verliep zonder problemen. De twee mannen hebben we overgebracht naar het Krijgsgerecht in Bandung. Ze moesten daar terecht staan voor het in bezit hebben van een vuurwapen. De twee jongedames, zusters, spraken vloeiend Nederlands. Hun vader zal misschien een Nederlander zijn geweest, die lang geleden in de kampong een vriendinnetje had. De gevangenneming van de twee gewapende mannen was MP-werk. In onze ogen waren ze terroristen, voor de veldpolitie waarschijnlijk vrijheidsstrijders.

Vanuit Sumedang gingen we vaak mee als escorte van oud-planters en andere deskundigen, die op de theeplantages de situatie in ogenschouw wilden nemen. De plantages waren vaak in deplorabele toestand. De plaatselijke bevolking had grote gedeelten ervan voor eigen teelt in gebruik genomen. De fabrieken waren erg verwaarloosd en de machinerieën grotendeels gesloopt en verdwenen. Uit binnengekomen berichten vernamen we dat de machinerieën gebruikt werden in afgelegen werkplaatsen in de bergen, waar mijnen, kanonnen en mortieren werden gemaakt.

Aan een tafel was ik bezig mijn koppels schoon te maken en te poetsen. Er kwam iemand binnen. Ik keek niet op, want ik was in de veronderstelling dat het mijn slapie was. Maar het was de commandant van de 7 December Divisie, generaal-majoor Dürst Britt. Hij kwam langs onze post en wilde eens bij ons binnen kijken. Het werd een kort, maar zeer ongedwongen gesprek.

De jaarlijkse Plaizier-Boerma/MPiII-reünie is niet alleen bedoeld voor de Indië- en Nieuw-Guinea-veteranen van de Marechaussee maar ook voor oud-Koreagangers en Engelandvaarders. De hoge leeftijd van de deelnemers begint echter zijn tol te eisen. Zo was er dit jaar niemand meer van de Koreagangers en Engelandvaarders vertegenwoordigd terwijl ook de groep Indië-veteranen binnen het Wapen snel kleiner wordt. Organisator Gerrit Reloe telde tijdens deze reünie nog slechts 44 personen en dat is inclusief partners, enkele familieleden, de organisatie en enkele speciale genodigden. Vorig jaar stond 'de teller' nog op 52!

Na het welkomstwoord van Gerrit Reloe hield de nieuwe voorzitter van SMC, André Peperkoorn, zijn 'maiden-speech'. Bij de begroeting van de deelnemers noemde hij als bijzondere gasten onder meer de vertegenwoordiger van CKMar, brigadegeneraal Menno Kersbergen, kolonel Karel van Dreumel (commandant van Bronbeek) en oud-generaal drs. Ton Vriezen, die in zijn actieve leven veel over de veteranen heeft gepubliceerd. Daarnaast bracht hij nog een speciale groet over uit Frankrijk, van zijn voorganger Jack Vlaming. Jack zet zich nog steeds in voor de Indië-veteranen, in het bijzonder voor het kritisch volgen van de nieuwe officiële NIOD-onderzoeken naar de Indië-periode die thans plaatsvinden.

Landgoed Bronbeek, 20 juni 2019 reünie Boerma-Plaizier/MPiII

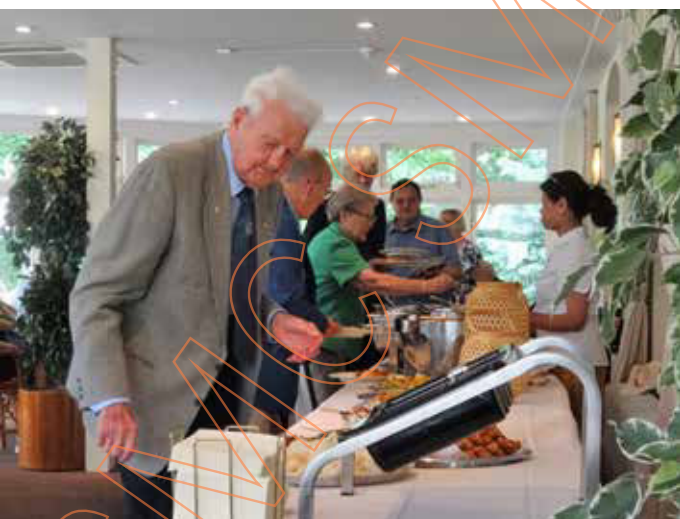
Kranslegging door de dames Sibbald en Roosendaal

Onder het aandachtige gehoor bevonden zich ook de twee dochters en drie kleinkinderen van de familie Plaizier (naamgever van deze reünie) en de dames Sibbald en Roosendaal die de krans zouden leggen. André Peperkoorn benadrukte de bijzondere waarde van deze unieke reünie, ook al wordt de groep steeds kleiner. Daarnaast hield hij nogmaals een pleidooi om SMC groot en gezond te houden door vooral marechaussees in werkelijke dienst warm te krijgen voor het lidmaatschap en daar niet mee te wachten tot zij de dienst verlaten hebben.

De ceremonie

Voor aanvang van het officiële gedeelte las Gerrit Reloe eerst de namen voor van hen die sinds de reünie van vorig jaar zijn overleden. Deze lijst bevatte maar liefst twaalf namen van goede

sobats of partners. Vervolgend leidde organisator Reloe op vlotte wijze de ceremonie waarbij de twee kransdragers (SMC'ers Cees van Ingen en Loek Ruppert) de krans overhandigden aan mevrouw Sibbald en mevrouw Roosendaal, die de krans vervolgens voor het monument voor het hoofdgebouw legden. De solotrompetter van het Orkest Koninklijke Marechaussee speelde niet alleen het signaal 'Taptoe' maar aansluitend ook op een prachtige manier het Wilhelmus. Daarna konden de aanwezigen in kleine groepjes langs het monument defileren. Na afloop van deze stemmige ceremonie keerde iedereen terug naar restaurant Kumpulan voor de bekende en voortreffelijke Indische lunch (zeg maar rustig: 'diner') waar nog lange tijd geanimeerd werd nagepraat.

Na afloop van de stemmige ceremonie wachtte de deelnemers een voortreffelijke Indische lunch

Toehoorders luisteren aandachtig naar de woorden van Gerrit Reloe

foto's Joop Rump

DNA-afname: 'Hoe ver wil je gaan?'

2015, Schiphol, Progis-vingerafdrukunit

34 'blokkeerfriezen' houden in 2017 drie bussen met tegenstanders van Zwarte Piet tegen op de A7 bij Joure. Het gebeurt vooraf aan de intocht van Sinterklaas in Dokkum. De Friezen staan uiteindelijk terecht voor het schenden van het demonstratierecht en het veroorzaken van ernstig gevaar op de weg. Ze worden veroordeeld en moeten op grond daarvan verplicht DNA afstaan. De redactie spreekt met oud-beroepsmarechaussee, Johan de Jong, als brigadier en coördinator 'DNA-afname veroordeelden' werkzaam bij de Nationale Politie, eenheid Midden-Nederland. | Door: Jan Gaasbeek

Johan treedt in september 1976 in dienst bij de Koninklijke Marechaussee. Na zijn opleiding wordt hij geplaatst bij de Brigade Clingendael in Den Haag waar hij wachtdiensten verricht bij het hoofdkwartier van de Koninklijke Landmacht in de Prinses Julianakazerne. Na deze wachtperiode volgt een plaatsing bij de Brigade Soesterberg. Johan: "Ik was werkzaam in de politiedienst en grensbewaking op de nabij de brigade gelegen Vliegbasis Soesterberg. Naast begeleidingen van militaire transporten op de motor verrichtte ik ook samen met collega's geldtransporten voor de op het Camp New Amsterdam gelegerde Amerikaanse militairen van het 32nd Tactical Fighter Squadron. Net als andere marechaussees werd ik ingezet voor het verlenen van bijstand aan de Amsterdamse gemeentepolitie. Als chauffeur van een YP-408 ging ik regelmatig op oefening met het G-eskadron van het District KMar Utrecht."

In februari 1981 stapt Johan over naar de politie. "Toen ik nog bij de Marechaussee werkte, behaalde ik in mijn vrije tijd de politiediploma's A en B. Ik trad in dienst van de gemeentepolitie

De Bilt en negen jaar later ging ik over naar de Rijkspolitie in Leusden. Ik had inmiddels de nodige werkervaring opgedaan, werd daar praktijkbegeleider en was ook actief als vertrouwenspersoon. Verder deed ik ervaring op bij de recherche en werkte als persoonsbeveiligers bij het Koninklijk Huis. Van 1993 tot 2017 was ik werkzaam bij verschillende eenheden van de gemeentepolitie later de Nationale Politie en vervulde daar diverse functies: groepschef noodhulp, chef serviceafdeling intake, projectleider auto-inbraken (digitale technieken), assistent-wijkchef, wijkagent, productmanager personeel en materieel, en medewerker preparatie en operationeel beheer. In die tijd deed ik veel ME-ervaring op en was verantwoordelijk voor het COWA-voertuig (commandowagen)."

DNA-coördinator

Johan wordt in januari 2017 geplaatst bij de afdeling CET (Coördinatie Executieve Taken), DROS (Dienst Regionale Operationele Samenwerking) van de Nationale Politie, eenheid Midden-Nederland in Utrecht. "Ik werd gevraagd de werkzaamheden van coördi-

nator 'DNA-dagen voor veroordeelden' uit te gaan voeren. Dit in samenwerking met ondersteunend personeel. Daarvoor heb ik regelmatig contact met het Openbaar Ministerie (OM), penitentiaire inrichtingen en het Nederlands Forensisch Instituut (NFI) via de afdeling Sporenbeheer."

1977, mar2 Johan de Jong in ME-uitrusting

Wanneer DNA-afname?

Op grond van de 'Wet DNA-onderzoek bij veroordeelden' (DNA-V) zijn mensen die door de rechter voor een feit worden veroordeeld waarvoor voorlopige hechtenis mogelijk is, verplicht hun medewerking te verlenen celmateriaal, DNA genoemd, af te staan. De afkorting DNA is afkomstig van het Engelse 'deoxyribonucleic acid'. Een voorlopig-hechtenis-misdrijf is meestal een misdrijf waarop een gevangenisstraf van vier jaar of meer staat. Maar de afnameplicht van DNA geldt ook voor een aantal misdrijven met een lagere maximale gevangenisstraf en taakstraffen. Ook minderjarigen moeten celmateriaal afstaan. De officier van justitie geeft na veroordeling door de rechter het bevel om DNA af te staan. De afname gebeurt in de gevangenis, maar kan ook op het politiebureau plaatsvinden. De veroordeelde die niet in de gevangenis zit, moet zich daarvoor dus melden bij de politie. Afname van celmateriaal gebeurt bij voorkeur in de vorm van wangslijm, maar DNA kan ook worden verkregen door bloedafname (vingerprik) of uit haarwortels.

De procedure is als volgt:

- De veroordeelde ontvangt van het OM een brief om zich op een bepaalde datum en tijdstip te melden op het politiebureau met de waarschuwing dat wanneer daar niet aan wordt voldaan, een aanhoudingsbevel wordt uitgevaardigd. Op elk moment kan dan een aanhouding plaatsvinden en moet alsnog celmateriaal worden afgestaan.
- Het is verplicht mee te werken aan het afnemen van digitale vingerafdrukken en het vaststellen van de identiteit. De veroordeelde moet zich met een geldig identiteitsbewijs legitimeren.
- Nadat gevraagd is of daartegen geen bezwaar is, wordt het celmateriaal afgenomen door een aangewezen en gecertificeerde opsporingsambtenaar of functionaris. Wordt er wel bezwaar gemaakt dan gebeurt afname door een arts of verpleegkundige.

Opname in DNA-databank

Uit het afgenomen celmateriaal wordt door deskundigen van het NFI het DNA-profiel bepaald, dat wordt opgenomen in de landelijke DNA-databank

voor strafzaken bij het NFI. Door vergelijking van het verkregen profiel met de DNA-profielen in de Nederlandse landelijke DNA-databank en die in een aantal buitenlandse DNA-databanken, kan de dader worden gevonden. Opname in de databanken maakt het makkelijker om veelplegers (recidivisten) op te sporen en te veroordelen. De verhoogde pakkans leidt er ook toe dat veelplegers minder recidiveren.

Tegen de opname van het DNA-profiel in de DNA-databank kan wel bezwaar worden gemaakt. Het bezwaar dient binnen veertien dagen na de afname van het celmateriaal te worden ingediend bij een rechtbank. Er moet precies worden aangegeven waarom men tegen het bepalen en verwerken van DNA-profiel is.

Bezwaren 'blokkeerfriezen'

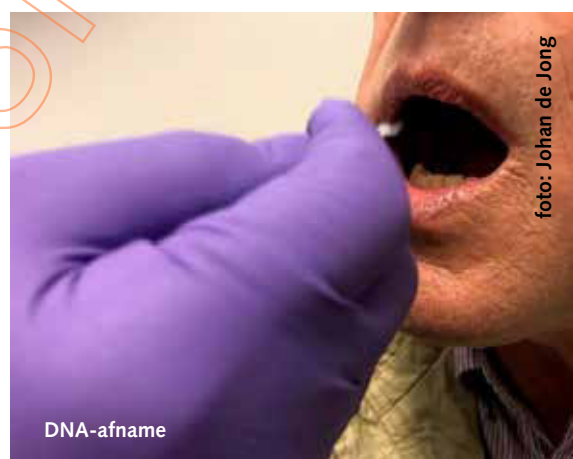
Door de rechtbank in Leeuwarden worden in november 2018, 34 blokkeerfriezen tot (stevige) taakstraffen veroordeeld. Eén van hen krijgt zelfs een taakstraf van 240 uur en een veroordeling tot een maand voorwaardelijke celstraf. Negen veroordeelden maken bezwaar tegen het afstaan van DNA. De rechtbank vindt dat er sprake is van een uitzondering op de regel dat DNA moet worden afgestaan en verklaart het merendeel van de bezwaren gegrond. Van vijf veroordeelden hoeft het afgenomen DNA nu niet te worden opgenomen in de databank van het NFI. Bij twee veroordeelden zijn bij de afname fouten gemaakt in een formulier. Daarom zijn ook hun bezwaren formeel gegrond verklaard, maar hun DNA mag eventueel opnieuw worden afgenomen. Het afgenomen celmateriaal moet per direct worden vernietigd, zegt de rechtbank. Twee veroordeelden krijgen te horen dat hun materiaal wel de landelijke opsporingsdatabank in mag; hun bezwaar is ongegrond verklaard.

Procedure bij de politie

Veroordeelden waarvan DNA moet worden afgenomen en die vallen onder het Arrondissementsparket Midden-Nederland, moeten zich bij de politie Midden-Nederland melden bij het hoofdbureau van politie in Utrecht of

2019, DNA-coördinator Johan de Jong

DNA-afname

Almere. "Wanneer de veroordeelde zich bij ons meldt, worden er digitaal vingerafdrukken afgenomen ter vaststelling van de identiteit. Dat gebeurt middels de Basis Voorziening Identiteit vaststelling (BVID), beter bekend als Progis (Programma informatievoorziening strafrechtstketen) ook wel ID(Identificatie)-zuil genoemd. Dit systeem wordt gebruikt door een aantal partners in de strafrechtstketen, die hen in staat stelt de identiteit van een justitiabele te controleren aan de hand van het strafrechtstketennummer (SKN) en vier vingerafdrukken. Daarmee wordt de identiteit van de veroordeelde die verplicht is DNA af te staan, geverifieerd. Eerst wordt het SKN ingevoerd, gevolgd door het scannen van vier vingerafdrukken. Online worden de vingerafdrukken op de centrale systemen gecontroleerd en binnen enkele seconden volgt een antwoord. De vingerafdrukken worden alleen gecontro-

DNA-V bij de KMar

Ook de KMar is bekend met het afnemen van DNA bij veroordeelden. Bij diverse brigades zijn opsporings-ambtenaren opgeleid/gecertificeerd om DNA af te nemen en in het kader van de Wet DNA-V aangewezen door het OM te Arnhem. Deze KMar-collega's blijven, ongeacht bij welke brigade zij werkzaam zijn, bevoegd tot het afnemen van DNA.

Op Schiphol komt het afnemen van DNA vaak voor waarbij de Forensische Opsporing (FO) de taak heeft om het contact met het NFI te waarborgen. Zodra bij een controle een veroordeelde wordt aangetroffen die DNA moet afstaan, wordt deze aangehouden. De signalering en van belang zijnde bescheiden worden uitgedraaid. De identiteit wordt met Progis vastgesteld waarna DNA-afname plaatsvindt. Het afgenomen celmateriaal wordt met het proces-verbaal van aanhouding en alle van belang zijnde bescheiden aangeboden aan FO voor verzending naar NFI en OM.

In 2018 is door de KMar landelijk van 557 DNA-veroordeelden celmateriaal afgenomen.

leerd en niet opgeslagen. Het komt voor dat dit systeem niet gebruikt kan worden, bijvoorbeeld bij stukadoors en metselaars waarvan de huid op de vingers versleten is, en bij personen waarvan de huid is aangetast door het gebruik van medicatie. Dan worden vingerafdrukken gemaakt met de klassieke 'vingerslip' en door een dactyloscopist met hem ter beschikking staande middelen beoordeeld. Daaraan moet wel een aanvullend proces-verbaal worden opgemaakt. Een geslaagde verificatie wordt vastgelegd op het formulier 'Resultaat Verificatie'."

"Na het vaststellen van de identiteit wordt met een sponsje het celmateriaal afgenomen door een conform de Wet DNA-V aangewezen en gecertificeerde opsporingsambtenaar. Dat gebeurt in bijzijn van een verbalisant tevens waarnemer die van de afname proces-ver-

Schiphol, Progis-apparaat

baal opmaakt. Het celmateriaal wordt na verpakking voorzien van een identiteitszegel (DNA-zegel) in overeenstemming met het zegel dat ook op het proces-verbaal is geplakt en wordt met dit proces-verbaal verzonden naar het NFI en OM. Het komt ook voor dat er bij veroordeelden thuis celmateriaal moet worden afgenomen. Dat is vaak een emotionele aangelegenheid. Zeker als het veroordeelden betreft die bijvoorbeeld ernstig ziek en terminaal zijn. Het zal duidelijk zijn dat daar heel erg goed mee moet worden omgegaan. Het komt voor dat na DNA-afname, door veroordeelden een bezwaarschrift wordt ingediend. Voor zover mij bekend krijgen die klagers vaak nul op rekest. Fouten kunnen wij ons niet veroorloven en wij leveren echt maatwerk. Daarmee voorkomen wij bezwaarschriften. Ik ben nu tweeënhalve jaar werkzaam als DNA-coördinator en heb 6404 DNA-zaken behandeld."

Groei DNA-databank

De Wet DNA-V bestaat sinds 2004 en de DNA-databank is daarna flink gegroeid. In 2005 worden daarin 14.747 personen opgenomen en eind december 2018 zijn dat er 301.429. In 2018 worden 4234 nationale matches vastgesteld. "Voor veroordeelden die de verplichte DNA-afname ontlopen, blijft het arrestatiebevel gehandhaafd. Het gebeurt regelmatig dat iemand na tien of vijftien jaar alsnog in beeld komt.

Soms weten ze het zelf niet meer..., maar wij wel! Ook zijn er veroordeelden die overlijden of om welke reden dan ook niet meer te traceren zijn doordat zij elders verblijven. Waar precies weten wij niet."

Doorbraken

Hoe ver je wilt gaan bij DNA-afname is misschien een terechte afweging. Feit is echter dat DNA-onderzoek de laatste jaren tot doorbraken heeft geleid in diverse (coldcase)onderzoeken. In 2014 is een persoon aangehouden nadat zijn DNA overeenkwam met een aangetroffen spoor op de in 1995 vermoorde Nicole van den Hurk. De zaak van de in 1993 vermoorde Andrea Luten wordt in 2010 opgelost nadat een persoon veroordeeld werd voor een gewelddelict en zijn DNA moest afstaan. Ook de moord op oud-minister Els Borst in 2014 is opgelost dankzij een DNA-match.

Jaarlijks worden de jaarcijfers van alle DNA-databanken gepubliceerd. Daarnaast worden elke maand de groei van de DNA-databank voor strafzaken en het aantal gevonden matches gepubliceerd. Het betreft zeer uitgebreide informatie. Voor de lezers die daarin geïnteresseerd zijn, zie www.dnadatabank.forensischinstituut.nl. Johan, die nog een paar jaar te gaan heeft bij de politie, verleende graag zijn medewerking aan dit artikel. Wij danken hem daarvoor. Bronnen: Leeuwarder Courant, NFI, OM, ministerie van Justitie en Veiligheid, Staf CKMar en FO KMar Schiphol.

19 'blokkeerfriezen' tekenden alsnog hoger beroep aan tegen het vonnis. De zaak komt in september voor.

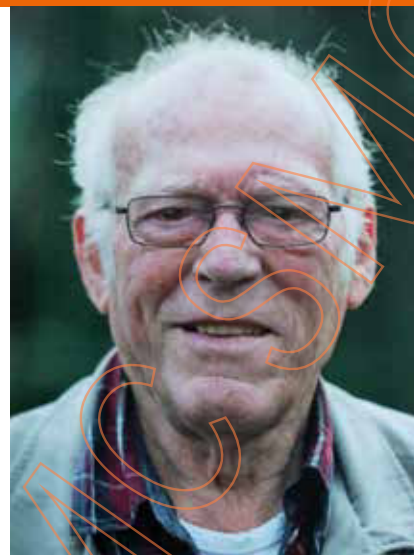
Oranjehotel met Gerrit Koele

I Door: Frans Meijer

In Marechaussee Contact 2019-2 schreven wij over het oorlogsverleden van Gerrit Koele. Gerrit is evenwel op hoge leeftijd op 18 april 2019 overleden. Kort daarvoor werkte hij nog mee aan een documentaire rond de opening van het 'Nationaal Monument Oranjehotel' in Scheveningen op 7 september 2019.

Deze Scheveningse gevangenis kreeg in de Tweede Wereldoorlog de naam 'Oranjehotel'. Tussen 1940 en 1945

hielden de Duitsers hier ruim 25.000 mensen gevangen voor verhoor en berechting, onder wie Gerrit Koele. Het monument wordt een herinneringscentrum met een vaste tentoonstelling, met in het hart de authentieke dodencel 601. Het interview met Gerrit is als onderdeel van de introductiefilm permanent in het centrum te zien. De documentaire, waarin Gerrit als een van de vijf laatste gevangenen aan het woord komt, wordt op 5 september a.s. op NPO2 (20.25 uur) uitgezonden.

Veteranen bij Nationale Taptoe

I Door: Frans Meijer

Van 27 t/m 29 september vindt in Rotterdam AHOY De Nationale Taptoe plaats met op vrijdag 27 september een speciale voorstelling voor veteranen en diensslachtoffers van defensie en politie.

AHOY opent voor deze groep om 10.00 uur de deuren. Dan is er volop gelegenheid elkaar te ontmoeten en bij te praten. Ook de lunch is inbegrepen. De taptoe begint om 13.30 uur met speciale aandacht voor 'Operatie Market Garden' binnen de viering van 200 jaar militaire muziek in Nederland.

Er treden binnen- en buitenlandse muziekkorpsen op, artiesten en een zangeres. Uiteraard verzorgt ook ons Orkest

Koninklijke Marechaussee een spetterend optreden.

De entree kost voor de veteraan/ diensslachtoffer € 17,- per persoon (maximaal 2). Nog twee anderen meenemen kan ook. Zij betalen dan € 34,- per persoon. Er zijn rolstoel- en rolstoelbegeleidersplaatsen. Slecht ter been? Dan krijgt ook u vooraan beneden een plaats. Een bestelbon opvragen kan via e-mail fhc.meijer@gmail.com.

Marechausseeveteranen wederom welkom in Orpheus

De 20e Veteranendag Koninklijke Marechaussee vindt plaats op vrijdag 4 oktober 2019 in Theater & Congres Orpheus, Churchillplein 1 te Apeldoorn. De locatie is dezelfde als vorig jaar (wegens verbouwing en extra opleidingen op OTCKMar).

Dit jaar is het thema: 'Missies voormalig Joegoslavië'. Deze missies krijgen bijzondere aandacht, zo ook in de verhalen van vroeger en nu onder de veteranen. De Veteranendag KMar begint om 09.30 uur en eindigt rond 15.15 uur wanneer de laatste bus naar het station vertrekt.

Om 11.15 uur vindt bij het monument voor de Koning Willem III-kazerne traditiegetrouw de herdenkingsplechtigheid voor de gevallen en overleden veteranen plaats. Bij deze plechtigheid speelt het Orkest KMar. Voor vervoer naar de plechtigheid is gezorgd; er staan bussen klaar waarin voor alle veteranen plaats is. Na terugkeer in Orpheus volgt om circa 12.45 uur de traditionele Indische rijstmaaltijd. De opzet is ook dat genoten kan worden van muziek uit de Balkan.

De projectgroep onder leiding van majoor Robin Oost, alsmede de inzet van KMar-reservisten zorgen ervoor dat de dag

tot in de puntjes geregeld is. Mediacentrum Defensie verzorgt de fotografie; de foto's zijn nadien terug te vinden op de SMC-website. Voor alle veteranen zijn er consumptiebonnen en een presentje.

Aanmelden

Postactieve KMar-veteranen kunnen zich digitaal aanmelden via 'Mijn Vi' op www.veteraneninstituut.nl. Geen internet? Aanmelden kan ook telefonisch: 088-3340050. Actieve KMar-veteranen kunnen zich per e-mail aanmelden: veteranendag.kmar@mindef.nl. De inschrijving sluit op 22 september 2019. In deze maand ontvangt u het programmaboekje dat tevens dienst doet als toegangsbewijs. Bij Orpheus is voldoende parkeergelegenheid.

foto: Mediacentrum Defensie | Louis Meelstee

I Door: Frans Meijer

Veteranendag tropisch warm

De Nederlandse Veteranendag op zaterdag 29 juni 2019 in Den Haag, gaat de boeken in als een tropisch warme. Vierduizend militairen namen in de zinderende hitte deel aan het defilé. Vanwege de voorspelde extreme warmte raadde de organisatie zomertenuue aan en op de tribunes werden strohoeden uitgereikt. Het KMar/SMC-detachement hield echter stijlvol de baret op en de jas aan.

Astrid Kerseboom deed rechtstreeks verslag van het defilé op NPO1 met Christ Klep (militair historicus) en Jeanette Morang (eerste vrouwelijke commandeur bij de marine). Het thema dit jaar was: 'Vrouwen bij de krijgsmacht'. Het was 75 jaar geleden dat de eerste vrouwen tot de krijgsmacht toetraden. De opening, gevolgd door de *medal parade*, was op een groot scherm ook op het Malieveld te zien. Op deze groene vlakte midden in Den Haag verzamelden zich de veteranen, actief dienenden en postactieven

voor deelname aan het defilé en niet in de laatste plaats voor de onderlinge contacten. De zitjes bij de grote tenten waren voorzien van zonneschermen, gezien de temperatuur een uitkomst. Op het veld deelden SMC en het Marechausseemuseum een stand die werd bemand door Jos van der Vaart en Peter Coomans.

Ridderzaal

Na de entree van koning Willem-Alexander in de Ridderzaal, hield vicepremier Hugo de Jonge de openingsrede, waarna tal van optredens plaatsvonden, met ook aandacht voor de scholieren die het 'come back meal' hadden gekookt. Namens SMC waren voorzitter André Peperkoorn en voorzitter SMC-veteranen Bert van Horen aanwezig, beiden met echtgenote. SMC'er Toon Hermans gaf namens het Veteranen Search Team acte de presence. SMC'er Ben Langendoen nam daardoor de plaats van Toon in de banierwacht van het Veteranen Platform in. De drie Ridders Militaire Willemsoorde waren eveneens aanwezig.

Binnenhof

Vooraf aan de *medal parade* vond de uitreiking plaats van het Mobilisatie Oorlogskruis aan een drietal veteranen op leeftijd en nog een Draaginsigne Gewonden. Minister van Defensie Ank Bijleveld voerde het woord. Onder de voor de parade opgestelde en recent van vredesmissies teruggekeerden bevond zich ook KMar-personeel. In de fotosessie (zie de SMC-website) zien we de SMC'ers Ronald Dongor en Gerard van der Laan medailles opspelden.

Buitenhof

Op het Buitenhof paradeerden de veteranen voor koning Willem-Alexander. Er stonden zo'n 70.000 belangstellenden langs de route, beduidend minder dan de 110.000 die doorgaans naar de parade komen. Het was dan ook zinderend heet en niet iedereen op de tribunes zat in de schaduw. Ondanks dat de organisatie water uitdeelde, vielen er mensen flauw. Voorafgaand aan de parade was er de 'fly past' van de luchtmacht met drie groepen vliegtuigen: heli's, historische vliegtuigen en vier F16's met een Hawker Hunter. Nadat de paradedoelgroep zich had gemeld was het de beurt aan de Vaandelgroep Krijgsmacht met de KMar-

foto: Cees van Ingen

standaard, gevolgd door diverse detachementen. Eerst die van de Mariniers (het oudste korps), de KMar volgde als vierde in de rij. Opmerkelijk was dat het KMar/SMC-detachement niet achter het Orkest KMar, maar achter het OTCKMar liep. Achter SMC volgde LTC in twee groepen. Het KMar-/SMC-detachement stond onder leiding van kolonel b.d. Stan Klijn-hout. Overige detachementen waar KMar-personeel zich tussen bevond waren de Koreagangers, Dutchbat III, de UNIFIL-vereniging en de Identiteitsgroep Steenrode Baretten. Verder reden er twee historische voertuigen en twee motoren van de KMar mee.

Malieveld

De eerste detachementen waren om 13.50 uur alweer terug op het Malieveld, niet alleen een ontmoetingsplaats voor veteranen maar evenzeer een publieks-evenement. Iedereen was welkom. De meeste mensen verdrongen zich onder de bomen voor enige koelte. In de tenten was het niet om uit te houden. De commissaris van de Koning, Jaap Smit, en de burgemeester van Den Haag, Pauline Krikke, kwamen ook naar het Malieveld. Het werd een zeer gezellige samenkomst. Op het podium traden diverse artiesten op en bij de materieelshow ontbrak ook de KMar niet. De 'gele rakkers' vloeiden rijkelijk, de maaltijd was aangenaam. Kortom... het was een warme, maar waardige Nederlandse Veteranendag. Tegen 18.00 uur keerden de meeste deelnemers terug naar het NS-station om zich met de trein naar huis te laten vervoeren.

foto: Kees van der Meer

Nieuwe voorzitter Commissie Veteranen en Reservisten

De in Veghel geboren Bert van Horen trad op 22-jarige leeftijd in dienst bij de Marechaussee. In 2017 ging hij als districtsadjutant met leeftijdsontslag en mocht binnen SMC op 31 januari 2019 de functie van voorzitter Commissie Veteranen en Reservisten gaan vervullen.

| Door: Frans Meijer

Zijn voorganger, die dit stokje vanaf 2004 droeg, zag in Bert een perfecte opvolger: "Bert is uit zeer goed hout gesneden." Naast SMC-bestuurslid vertegenwoordigt Bert SMC bij het Veteranen Platform, een koepel van 70 veteranenverbanden. Hij stuurt de SMC-subcommissie Nederlandse Veteranendag aan, ziet toe op de veteraneninzet bij de 'passing-out' op het OTCKMar, alsmede bij de erecouloir op 4 mei op de Dam en tijdens Prinsjesdag. Daarnaast treedt hij op als adviseur bij de projectgroep Veteranendag KMar.

Met recht veteraan

Na de wachtperiode werkte Bert – oplopend in rang – bij brigades te Ede, Apeldoorn, Seedorf (later ook nog een periode bij 103 EskKMar aldaar), Den Haag Beveiliging, Zevenaar en Krijgsmacht Operationele Ondersteuning. Zijn laatste twee functies waren brigade-adjutant Brigade Buitenland Missies en districtsadjutant Staf District Landelijke en Buitenlandse Eenheden. Deze plaatsingen verfdren hem door de wol in veteranenland.

Bert verleende veel zorg aan collega's die door hun missie veteraan werden. Hij legde werkbezoeken af in missiegebieden en stak menig KMar-collega daar een hart onder de riem. Op grond van zijn uitzendingen in 1986 naar MFO (Multinational Force & Observers) in de Sinai, in 2000/2001 naar IPTF (International Police Task Force) in Bosnië en in 2004/2005 naar European Union Police Proxima in Macedonië, kan Bert zich met recht ook veteraan noemen.

De toenmalige voorzitter Commissie Veteranen en Reservisten verraste Bert tijdens de SMC-reünie in november vorig jaar met de vraag 'of hij zijn opvolger wilde worden'. Bert was verbouwereerd maar voelde zich ook zeer vereerd. Na zich verdiept te hebben in de inhoud van de functie trad Bert een kleine drie maanden later aan als voorzitter Commissie Veteranen en Reservisten. SMC wenst hem alle succes bij het vervullen van deze functie. Sparren met zijn voorganger kan hij overigens altijd; die is inmiddels in een andere functie actief binnen SMC.

Passen en meten

Mar2 Van der Landen bij een
Mighty Antar tanktransporter
tijdens een transport in Duitsland

Als je vader een goedlopende machinale houtdraaierij heeft, waar in de jaren 50 'boerengereedschap' wordt gemaakt, is het bijna vanzelfsprekend dat je als zoon een opleiding voor timmerman gaat volgen. Aldus geschiedt en Arie van der Landen rondt met succes de tweejarige opleiding timmeren op de ambachtsschool af. Hij is nu officieel timmerman, maar wil helemaal niet bij zijn vader werken, hij wil de bouw in. Maar ook dat gebeurt niet. | Door: Martin Aalbers

Arie van der Landen is een succesvolle leerling en wordt vlak voor het examen in mei 1959 samen met een leerling van de afdeling metaal via de school benaderd door directeur Jongeling van de Provinciale Waterstaat Utrecht. Of hij een baan als landmeter ambieert? De leerling met timmeren in zijn pakket krijgt de voorkeur en zo pakt voor Arie de 'sollicitatie' gunstig uit. Hij is zo trots als een pauw dat hij gevraagd is voor een baan bij de Provinciale Waterstaat Utrecht (PWU).

Met een aanvangssalaris van fl 20,- per week en gestoken in een deftig pak wordt Arie in 1959 ambtenaar bij de afdeling Landmeten. Zijn standplaats wordt Kamerik, waaraan de heer R. Vlieger leidinggeeft voor het gebied Kamerik-Kockengen-Wilnis. De eerste maanden gaat Arie met ervaren landmeters op pad om de kneepjes van het vak te leren. Gaandeweg doet hij steeds meer kennis op en wordt zo een ervaren landmeter.

Dienstplicht

In 1963 moet Arie in Utrecht in de Croeselaan voor de keuringsraad ver-

schijnen. Hij wordt goedgekeurd en geeft aan dat hij zijn dienstplicht graag bij het Korps Commandotroepen wil vervullen. Maar dat pakt anders uit. Als de 'oproep tot inlijving' in de bus valt, blijkt dat hij zich op 10 juni 1964 moet melden in Apeldoorn in de Koning Willem III-kazerne bij het Opleidingscentrum Koninklijke Marechaussee voor lichting 64-3. Hij wordt geplaatst in de A-instructie compagnie van kapitein H.C. Rademaker en daarna voor de specialisatie bij de B-instructie compagnie van majoor Van Haersma Buma. Arie wordt geplaatst in de groep van wachtmeester De Vries. Na zeven maanden Apeldoorn volgt plaatsing bij 41 Maresk in Harderwijk op de Willem George Frederikkazerne. Nog geen week later wordt aan een aantal marechaussees gevraagd of zij overgeplaatst willen worden naar de 'nevenvestiging' van 41 Maresk in Seedorf (D). Arie meldt zich vrijwillig en heeft in Seedorf een goede en actieve diensttijd. De vele

troepenverplaatsingen en het begeleiden van zwaar transport zijn een kolfje naar zijn hand. In het heuvelachtige gebied van Duitsland en in de plaatsen met smalle straten komt zijn opgedane ervaring bij de PWU goed van pas. De eenheid in Seedorf staat onder commando van de reserve kapitein J.P.N.M. Willems. Op 9 maart 1966 zwaait Arie in Nunspeet af.

Burgercarrière

Na een paar dagen thuis acclimatiseren, meldt Arie zich weer bij de PWU. Het werk als landmeter wordt opgepakt en na een korte tijd van gewenning na 21 maanden dienstplicht, maakt hij promotie en mag zich zelfstandig landmeter noemen. Vier jaar later wordt hij

Apeldoorn, 1964, terug van oefening Kleine Oorlogvoering (KOV)
(vlnr) Jan Sipsma, ?, Cor van Norren en Arie van der Landen

adjunct-opzichter bij de PWU. Een logische stap op zijn carrièrepad is zijn bevordering tot opzichter en een paar jaar later tot zelfstandig opzichter. Begin jaren 80 van de vorige eeuw wordt de vestiging in Kamerik opgeheven en samengevoegd met het PWU-kantoor in de stad Utrecht.

Nieuwendijk

Na zijn afzwaaien leert Arie zijn vrouw Ank kennen. Ze trouwen in 1970 en gaan aan de Nieuwendijk in Woerden wonen. Naast zijn werk bij de PWU heeft Arie hobby's die nogal wat ruimte vragen, maar die ruimte is er niet. Hij maakt een plan, dient in 1986 een tekening in en vraagt bij de gemeente vergunning aan voor het uitbouwen van zijn garage met een verdieping erop en voor het maken van een kelder onder de inrit. De opleiding timmeren, zijn ervaring met meten, zijn handigheid en zijn twee rechterhanden komen goed van pas. De vergunning wordt verleend en Arie kan aan de slag. De werkzaamheden voert hij onder eigen regie uit en na een jaar is het klaar. Het resultaat mag er zijn!

Hobby's

In Woerden wordt Arie lid van schiet-sportvereniging Robin Hood. De accommodatie die Robin Hood eind jaren 60 gebruikt, heeft een instabiele houten vloer en het is er in de winter erg koud. Er komt een bouwcommissie waarin Arie zitting neemt. Aan de Parklaan wordt voor fl 45.000,- bouwgrond gekocht bestemd voor een nieuwe accommodatie. De grond kostte destijds fl 10,- per m²! Arie heeft veel contacten en weet zo voordelig aan bouwmaterialen, gereedschap en hulp van aannemers te komen. De schietkelder komt voor de helft in de grond en krijgt 43 schietpunten van 10, 12, 25 of 50 meter. Bovenop de kelder komen de entree, een natte groep, de keuken en kantine van 600 m².

Door de schietsport komt Arie in contact met de Nederlandse Kanonniërs Vereniging (NKV). De kanonnen zijn miniatuurmodellen die door de leden op schaal van echte kanonnen worden nagebouwd. De modellen worden gekeurd door officiële keuringsinstan-

Lüneburgerheide

Seedorf, tijdens een 24-uurs-plantondienst

ties en krijgen in de loop een keuringsmerk ingeslagen. De loop heeft een bij wet vastgelegde lengte van 75 cm en moet gladloops zijn, mag dus geen trekken en velden hebben. De loden ballen mogen geen groter kaliber hebben dan 40 mm. Zijn passie voor houtbewerken, de timmeropleiding, de ervaring als landmeter met 'passen en meten' en het plezier in de schietsport zijn uitstekende ingrediënten om bij de NKV aan de slag te gaan. De uitgebouwde garage is in de loop der jaren getransformeerd tot een kleine mechanische houtdraaijerij. Hij bouwt zijn eerste eigen kanon, wordt voorzitter van de NKV en bouwt nog vier miniatuurkanonnen. De kanonnen zijn tot in detail nagebouwd, niet van echt te onderscheiden en kunnen daadwerkelijk vuren. Na vijf jaar voorzitterschap geeft Arie het stokje over.

SMC

Gedurende de parate periode worden vriendschappen voor het leven gesmeed, maar de meesten gaan na het afzwaaien hun eigen weg. Wanneer je als groep tijdens die periode veertien maanden bent opgetrokken, kan een reünie verloren gewaande vriendschappen nieuw leven inblazen. In 1989 neemt Arie het initiatief voor een reünie voor alle dienstplichtige en beroeps KMar-leden die van 1962 tot 1967 bij 41 Maresk in Seedorf-Hohne (D) dienden. De reünie is in hotel De Cantharel in Apeldoorn. Arie nodigt ook zijn toenmalige commandant van de A-instructie compagnie uit, destijds kapitein H.C. Rademaker, op dat moment generaal-majoor commandant van de KMar. Generaal Rademaker en echtgenote geven gehoor aan de uitnodiging. Namens SMC is secretaris Leo Brum-

mans aanwezig. De reünie is uitstekend georganiseerd en Arie wordt benaderd voor een functie in de reüniecommissie van SMC. Hij meldt zich aan bij SMC en treedt in 1990 – na overleg met zijn Ank – toe tot de reüniecommissie die ook verantwoordelijk is voor het werven van nieuwe SMC'ers.

In die tijd worden veel reünies georganiseerd, maar de reüniecommissie 'Oud-leden van Het Wapen der Koninklijke Marechaussee' werft hoofdzakelijk beroepsmarechaussees als begunstiger. De dienstplichtigen krijgen nog weinig aandacht. De commissieleden, de heren Van der Veer, Lambrechtse en Webber, waren inmiddels allen boven de zeventig jaar, een leeftijdsgrens die werd gehanteerd om te stoppen. Na het aantreden van een nieuwe reüniecommissie in mei 1990 worden de doelstellingen bijgesteld. Arie voegt er het actief werven van voormalige dienstplichtigen aan toe. De commissieleden bezoeken met de SMC-stand alle mogelijke evenementen voor het werven van nieuwe SMC'ers. Met Arie heeft de stichting iemand binnenge-

2019, Arie toont een foto van het startschot tijdens het 'Bravour Shanty festival' 2014 in Woerden; burgemeester Molkenboer geeft het startschot

foto: Martin Aalbers

haald, die, als hij zich ergens in vastbijt, niet gauw loslaat. Hij zet zich voor de volle 100 procent in.

Arie heeft de jaargangen 1989–2000 van Marechaussee Contact ingebonden. Wanneer je willekeurige uitgaven uit die tijd doorbladert en op de pagina's bij 'Nieuwe Begunstigers' kijkt, ben je als redacteur verbaasd over de vele namen. Er zijn uitgaven waarin twintig nieuwe begunstigers worden vermeld, maar ook met dertig en één uitgave met zelfs bijna vijftig nieuwe begunstigers. Het leeuwendeel zijn marechaussees die als dienstplichtigen bij Het Wapen hebben gediend. In 2000, na tien jaar stopt hij met de activiteiten voor SMC. Arie: "In die periode is zeker 50 procent van het aantal oud-dienstplichtigen door mij en de commissie geworven als nieuwe begunstiger van SMC." Hij krijgt bijval van Ank, die ook haar steentje, zeg maar gerust 'steen', heeft bijgedragen. Voor zijn inzet als vrijwilliger voor de schietsport, de Nederlandse Kanonniërs Vereniging en niet te vergeten SMC, wordt Arie in 2000 tijdens de jaarlijkse lintjesregen koninklijk onderscheiden.

Een hobby die nog niet is genoemd, is de uit de hand gelopen verzameling van alles wat betrekking heeft op de marechaussee. Je kunt het zo gek niet bedenken, maar na zijn dienstitijd begint Arie met het verzamelen er van.

Als dit wat breder bekend wordt, is er geen houden meer aan. Naast de mechanale houtdraaijerij wordt de garage omgebouwd tot museum, waar Arie alles keurig rangschikt en uitstalt, en graag wil laten zien aan belangstellenden. Wel op afspraak!

Het is overigens niet bij de reünie in 1989 gebleven. Integendeel, er volgen er meer en in juni 2004 is de vierde reünie gehouden. Ook dan stopt het niet. Er worden in de jaren die volgen door Arie meerdere reünies georganiseerd, alleen is de 'bandbreedte' vergroot naar alle dienstplichtigen die in de jaren 1962-1967 bij de KMar hun dienstplicht hebben vervuld. De laatste reünie van zijn eigen lichting 64-3 was op 30 oktober 2014.

Arie is geboren en getogen in Woerden. Samen met zijn Ank krijgt hij twee zonen waarvan de oudste nu twee kinderen heeft. Arie en Ank zijn sinds de geboorte van de kleinkinderen wekelijks twee dagen oppasopa en -oma. Op een camping op de Veluwe hebben zij een comfortabele stacaravan, waar zij gedurende het seizoen het grootste deel van de week doorbrengen. Stilzitten kan Arie niet, dat woord kent hij niet. Al voor zijn trouwen houdt hij Australische Prachtvinken in een volière achter zijn huis. En ondanks dat hij niet met zijn vader wilde werken, zit machinaal houtdraaien en houtbewerken nog steeds in zijn bloed. Zo maakt hij voor juweliers juwelengkistjes, en op schaal en natuurgetroouw kabinetjes en klokken.

foto: Martin Aalbers

Woerden 2019, Museum Arie van der Landen

Tijdens het interbellum – de periode tussen beide wereldoorlogen – kende de KMar onder haar aansturing het Korps Politietroepen. De traditie van dit korps, alsook die van het Korps MP / KMar in Nederlands-Indië, wordt door de KMar nog altijd in ere gehouden. Zo vond op 26 juni 2019 de herdenking plaats, precies 100 jaar na de oprichting van het Korps Politietroepen.

De herdenking vond plaats bij het monument voor de Koning Willem III-kazerne in Apeldoorn. Een peloton leerlingen van de wachtmeesteropleiding stond op vrijwillige basis opgesteld. Leden van het Historisch Depôt KMar in het uniform van het Korps Politietroepen en leden van de Stichting Re-enactment Dienstplichtig Marechaussees leverden de erewacht bij het monument. Een van de leerlingen legde samen met SMC-voorzitter André Peperkoorn de krans ter nagedachtenis.

Het Korps Politietroepen werd in juni 1919 opgericht en telde 18 officieren en 1000 onderofficieren en manschappen. Hun taak was militaire politiezorg, grensbewaking en bijstand verlenen ter handhaving van de openbare orde. Het korps opereerde naast de Koninklijke Marechaussee, Rijksveldwacht, gemeentepolitie en gemeenteveldwacht. Zo werd het korps onder meer ingezet bij

Herdenking Korps Politietroepen

de Jordaanoproer in juli 1934. Dit tot volle tevredenheid van de burgemeester van Amsterdam, Willem de Vlucht.

Tegen het uitbreken van de Tweede Wereldoorlog werd de grensbewaking uitgebreid, ook daarbij speelde het Korps Politietroepen een niet onbelangrijke rol in de verdediging van Nederland. Zij bemanden onder andere de kanonnen in de kazematten bij de grote rivierovergangen. Zo stopten ze op 10 mei 1940 aan de westzijde van de

IJssel bij Westervoort de eerste Duitse pantser trein. Door het dappere optreden van het Korps Politietroepen kwam deze trein de IJssel niet over. Nederland capituleerde; kort na de capitulatie werd het korps door de Duitse bezetter opgeheven en zou na de oorlog niet meer terugkeren.

Het Marechausseemuseum in Buren verhaalt interessant over het korps. Drs. Jos Smeets schreef in 1997 een boek over het Korps Politietroepen 1919-1940.

Cor de Boom, vraagbaak van alle bestuursleden

De diensttijd van adjudant b.d. Cor de Boom eindigde al 24 jaar geleden, in 1995. Hij was voornamelijk werkzaam in een diversiteit aan functies bij 101 Bataljon Koninklijke Marechaussee op de Veluwe. Kort na zijn leeftijdsontslag trad hij toe tot het SMC-bestuur in de functie van algemeen lid, maar daar bleef het niet bij.

Drie jaar later nam Cor de SMC-administratie en de beroepswerving over van Ton de Koning. En nog weer later ook de werving van dienstplichtigen van Arie van der Landen. In de loop der tijd stelde hij uit de bestaande kaartenbakken van destijds wel 3500 SMC'ers diverse digitale bestanden samen. Zo werd hij werd

de vraagbaak van alle bestuursleden. Niet alleen het SMC-bestuur maar veel SMC'ers nemen hun petje voor hem af.

Maar Cor is voor zichzelf nog niet klaar. Hij wil beginnen aan een namenbestand van iedereen die sedert de oprichting van de KMar in 1814 (!!!) bij de KMar heeft gediend, inclusief de kortverband vrijwilligers en de dienstplichtigen. Als hij zijn studie naar de mogelijkheden heeft afgerond, zal hij vast weer van zich laten horen. SMC is Cor zeer erkentelijk voor zijn noeste arbeid en dankt hem hartelijk voor het werk dat hij voor SMC heeft verzet. De SMC-administratie en de werving zijn overgenomen door Gerrit Sels.

SMC-voorzitter André Peperkoorn (rechts) dankt Cor tijdens de bestuursvergadering in mei j.l. voor het werk dat hij voor SMC heeft verzet

Naambadge

Tijdens de contactmiddag in april j.l. op de Koningin Máximakazerne te Schiphol, werd door enkele SMC'ers gevraagd naar de naambadge die Piet van Sprang op z'n colbert droeg.

De vraag naar een naambadge blijkt tijdens bijeenkomsten als deze geregeld terug te komen. Dat betekent dat er

voldoende animo voor is. Wilt u ook een naambadge? Bij een bestelling van elf stuks of meer kan de badge voor slechts € 12,50 worden geleverd. Bestellen kan door overmaking van € 12,50 op bankrekening NL82 INGB 0003 9121 06 ten name van Stichting Marechaussee Contact. Vermeld daarbij duidelijk uw voornaam (voluit of alleen

uw initialen) en natuurlijk uw achternaam. Mail deze gegevens vervolgens ook naar p.van.sprang@hccnet.nl. Als u de badge vóór 1 september bestelt, zal deze ten tijde van de Algemene Reünie in november in Arnhem voorhanden zijn.

SMC en nuldelijnsondersteuning

Een aantal jaren geleden heeft SMC ervoor gekozen KMar-veteranen nuldelijnsondersteuning te bieden. Onder verantwoording van het Veteranen Platform (VP) is een landelijke organisatie opgezet die circa 450 voornamelijk (oud-)militairen kent die zich voor hun collega's willen inzetten als het even niet meer gaat. Soms gaat het om een simpel gesprek over opgedane ervaringen in een missie maar soms ook om nare, niet goed verwerkte ervaringen.

SMC kent inmiddels vijf oud-KMar-leden die zijn opgeleid door het VP en iets

willen betekenen voor KMar-veteranen. Naast hulp aan onze veteranen komt het ook voor dat deze collega's worden ingezet voor opvang van veteranen van andere krijgsmachtonderdelen.

Terugkijkend op de laatste vier jaar kan worden gezegd dat op regelmatige basis goede gesprekken hebben plaatsgevonden en de organisatie iets heeft kunnen betekenen voor deze veteranen. Ook diverse oud-KMar-collega's hebben de nuldelijnsondersteuning gevonden. Treffende voorbeelden zijn bijvoorbeeld de ontmoetingen tijdens de jaarlijkse reünie van oud-

Indiëveteranen in Bronbeek en de ontmoetingen tijdens de veteranendagen. Vaak is er behoefte aan een gesprek, en soms kan de helpende hand worden geboden aan hen die de broodnodige hulp behoeven. Het VP heeft de beschikking over een uitgebreid sociaal vangnet. De vijf Kmar-leden zijn verdeeld over het hele land. U kunt ze vinden via DiskV, een landelijke website die ook via de website van het Veteraneninstituut te vinden is. Voor spoedeisende vragen kunt u het instituut ook bereiken via SMC. Op de laatste pagina van dit blad vindt u de contactgegevens van coördinator Dirk van Harten.

Zwaailicht en bloemen voor 75 jaar clubliefde

SMC'er Paul van Opstal (85) was onlangs 75 jaar lid van voetbalclub Unitas in Gorinchem. Zijn jongere SMC-maatjes Chris van Duffelen en Paul Ruitenbergh uit Sliedrecht – met wie hij de laatste jaren meereed naar de SMC-reünie in Harskamp – hadden een bijzondere verrassing voor Paul in petto.

Van Duffelen en Ruitenbergh reden naar Gorinchem voor de Algemene Ledenvergadering van Unitas. Zij wilden licht brengen in Pauls leven omdat zijn echtgenote nog niet zo lang geleden is overleden. Tijdens de vergadering werd Paul al door de vereniging in het zonnetje gezet, maar de grootste verrassing kwam van de Sliedrechtenaren: nadat Paul de jubileumspeld opgespeld had gekregen kwamen z'n 'maten' met blauw zwaailicht binnen, feliciteerden

hem namens SMC en overhandigden hem de bloemen. Het werd heel laat, maar voor deze ontroerde dienstplichtige Wapenambassadeur van 1953-4 kon de avond niet meer stuk.

Heeft u als SMC'er ook iets bijzonders meegemaakt? Meld dit bij de redactie van Marechaussee Contact. Misschien ziet u uw bijdrage dan in deze rubriek terug.

SMC present bij receptie 100-jarige Marten Mobach

I Door: Frans Meijer

Nederland telt 2189 honderdjarigen op de ruim 17 miljoen inwoners. Eén van hen is SMC'er Marten Mobach. Hij vierde zijn verjaardag op 15 juni 2019 in Het Koetshuis in Bilthoven. SMC was erbij.

Marten heeft een rijk gezin opgebouwd: vier kinderen, elf kleinkinderen, zestien achterkleinkinderen en inmiddels één achterachterkleinkind (totaal 33 personen, de aanhang niet meegerekend). Een kleine 240 bezoekers kwamen de eeuweling feliciteren onder wie de burgemeester en notabelen van zijn woonplaats, De Bilt. Ook enkele KMar-functionarissen en SMC'ers kwamen Marten feliciteren. Naast de vele boeketten die de jarige in ontvangst mocht nemen, waren er schriftelijke felicitaties van onder andere CKMar, de commissaris van de Koning en van het Koninklijk Huis.

Voor de 'enveloppen' die Marten ontving had hij een goed doel voor ogen: de Stichting Vrienden van het Museum der Koninklijke Marechaussee ontving een donatie van maar liefst € 1743,-.

Marten Mobach: "Ik heb een geweldig mooie dag beleefd, vele handen gedrukt, mooie anekdotes uit mijn leven op schrift gekregen en nooit gedacht dat zoveel mij kwamen feliciteren. Enig nadeel: ik had weinig tijd om met de gasten te babbelen." Na de receptie volgde een diner in familiekring. Afgemat maar vol daan bracht de familie om 22.00 uur een zeer tevreden mens naar huis. "Aan de leeftijd van honderd moet ik nog wennen", zegt Marten. "Ik voel me veel jonger, maar weet ook dat ik het langzaamaan wat kalmer aan moet doen. Welnu: ik ben nog niet van plan achter de geraniums te gaan zitten."

SMC'er Jan van den Berg (links) feliciteert zijn oud-buurman uit Utrecht Marten Mobach

In 1940 vocht Marten Mobach als dienstplichtig artillerist tegen de Duitse invallers rond vliegveld Valkenburg en werd krijgsgevangene. In september 1940 trad hij toe tot de Marechaussee, als marechaussee te paard. Na zijn opleiding volgden diverse plaatsingen. In Westbroek ging hij ook in het verzet, werd gearresteerd en een tijdje vastgezet. Na de oorlog liep hij op zijn tenen bij de Politieke Recherche-afdeling (onderzoeken tegen collaborateurs). In april 1946 keerde hij terug bij de KMar, werkte veertien jaar bij Brigade Utrecht en daarna bij Brigade Schöppingen (BRD). In november 1972 werd hij eerste luitenant (District Noord-Holland, daarna Brigade Amsterdam-Bijstand en district Utrecht) en ging eind april 1975 met leeftijdsontslag.

Gedenknaald Lieuwe Vaas weer in Apeldoorn

I Door: Henk Westland

Op vrijdagmorgen 7 juni 2019 werd in de Koning Willem III-kazerne het gerestaureerde monument ter nagedachtenis aan sergeant-majoor der Politietroepen Vaas (her)onthuld.

Familieleden van Lieuwe Vaas en de plaatsvervangend commandant OTCK-Mar, luitenant-kolonel Tina Tuiten, legden bloemen. In toespraken werd stilgestaan bij het leven van Vaas en de betekenis van het ereteken voor marechaussees van nu. Tuiten: "Het Opleidings- Trainings- en Kenniscentrum van de Koninklijke Marechaussee is een monument rijker waar met trots letterlijk en figuurlijk bij stilgestaan kan worden. Met het monument wordt een man geëerd die ook heden een voorbeeld moet zijn voor toekomstige marechaussees. Wij vinden het belangrijk onze leerlingen historisch besef bij te brengen. En dit monument helpt daarbij. Helaas helpt ook de actualiteit hierbij. Ook nu is het onrustig in Venezuela. De al ruim twee jaar durende protesten zijn uitgegroeid tot een mondiale crisis." In 1929 waren in Venezuela presidents-

verkiezingen. Op Curaçao, vlak voor de kust van Venezuela, werkten veel Venezolanen, waarvan de meesten geen aanhanger waren van zittend dictator Gomez. Op 8 juni overvielen Venezolaanse rebellen het 'Waterfort' in Willemstad om wapens buit te maken. Daar was ook het politiebureau gevestigd, waar sergeant-majoor Vaas, brigadier Jan van Zuilen en de daar gedetacheerde wachtmeester-titular van de KMar, Jacob Marcusse op brute wijze werden gedood. Met de buitgemaakte wapens en een gekaapt schip vertrokken meer dan 200 rebellen naar Venezuela, maar de opstand mislukte.

De manschappen van het Korps Politietroepen werden opgeleid in de Koning Willem III-kazerne te Nieuwersluis, waar ook sergeant-majoor Vaas instructeur was. Op 30 januari 1930 werd daar een gedenknaald onthuld met op de vier zijden: "Ter gedachtenis aan sergeant-majoor instructeur L. Vaas, op zijn post gesneuveld te Curaçao op 8 juni 1929. Geboren op 12 november 1897 te Menaldumadeel, in dienst getreden bij de

Politietroepen op 9 januari 1919. Een goed kameraad en een voorbeeld voor zijne ondergeschikten. Het vervullen van zijn plicht stond bij hem bovenaan." Nieuwersluis kreeg echter een andere bestemming en de naald verhuisde in 1952 naar het Depot KMar in Apeldoorn. Door nieuwbouw moest het in 1984 weer verhuizen, nu naar het Marechausseemuseum in Buren. Dank zij persoonlijke initiatieven staat de gerestaureerde naald weer in Apeldoorn.

Sergeant-majoor
Lieuwe Vaas

Nieuwe SMC'ers

Mevr. M. Bloemheuvel
Donateur

Dhr. R.A. ten Broek
Ber 77-4
MFO, UNPROFOR

Dhr. W.J. Goos
Burgerambtenaar KMar

Dhr. mr. A.W. de Groot
Ber 76-1
ISAF

Dhr. Q.J. Taudin Chabot
Dpl 92-5
UNPROFOR

Dhr. J. Verbaan
Burgerambtenaar KMar

Wij heten u van harte welkom. In totaal vormen nu 2450 SMC'ers, die dienen of gediend hebben bij de Koninklijke Marechaussee, het Korps Politietroepen of het Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee (of hun partners) en afkomstig zijn uit alle delen van onze bevolking, een substantiële kring van vrienden rondom de Koninklijke Marechaussee.

Het bestuur

Overleden

Dhr. G. Bouwman
Geboren 14-11-1919
Overleden 30-5-2019
Ber (nadere gegevens
onbekend)

Dhr. N.W. Gijzen
Geboren 19-11-1927
Datum overlijden onbekend
Ber 46-0; Dpl 4 DMC;
Ned. Indië; 1 MPV; 2 MPV

Dhr. T.J. Grooters
Geboren 1-7-1932
Overleden 17-6-2019
Dpl 52-2; 4 DMC

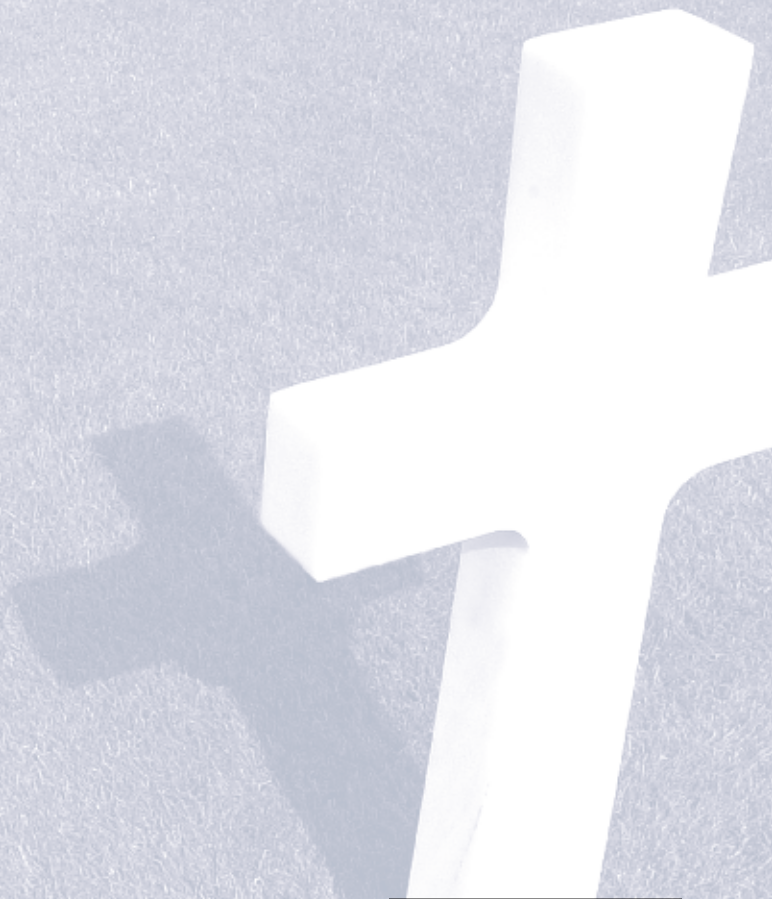
Dhr. J.C.A.M. van Iersel
Geboren 13-4-1946
Overleden 27-6-2019
Dpl 66-2

Dhr. J.H. Jonge
Geboren 13-1-1930
Overleden 6-6-2019
Ber 50-2

Dhr. J. Nijkamp
Geboren 31-10-1961
Overleden 2-6-2019
Ber 80-2

Dhr. P.L. van Oosterhout
Geboren 14-7-1956
Overleden 4-6-2019
Ber 73-6
UNIPTF

Dhr. P. Quist
Geboren 27-01-1930
Overleden 6-6-2019
Ber (nadere gegevens
onbekend)

Bestuur en redactie van de
Stichting Marechaussee
Contact betuigen de
nabestaanden hun
medeleven en wensen
hen sterkte toe.

SMC

Stichting Marechaussee Contact
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
www.marechausseecontact.nl

Voorzitter

André Peperkoorn
voorzitter@marechausseecontact.nl

Vicevoorzitter

Ed Cousin
vice.voorzitter@marechausseecontact.nl

Secretaris

Pier Scholte
Postbus 125, 7590 AC Denekamp
0049-5941999099
alg.secretaris@marechausseecontact.nl
(eveneens adres voor het melden van overlijden van SMC'ers)

Penningmeester

Piet van Sprang
0252-674279
penningmeester@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL82 INGB 0003 9121 06 t.n.v.
SMC te Nieuw-Vennep (BIC: INGNL2A)

Administratie en werving

Gerrit Sels
Vrouwenstrandstraat 22, 1443 WK Purmerend
0299-471242 / 06-22444926
ledensecretaris@marechausseecontact.nl
(inschrijven/opzeggen, wijzigen van (e-mail)adressen
e.d. en informatie over en verwerking van bijdragen;
voor bankrekening, zie penningmeester)

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

Gerrit Reloe
Hastelweg 275, 5652 CV Eindhoven
06-30989598
reuniecommissie@marechausseecontact.nl
Bankrekening: NL22 INGB 0007 5300 25
t.n.v. RvMC te Eindhoven
(alleen voor eigen bijdragen bij evenementen)

Veteranen

Bert van Horen
06-47776806
veteranen@marechausseecontact.nl

Coördinator nuldlijnsondersteuning

Dirk van Harten
Oude Lagezoom 3, 4328 ED Burgh Haamstede
06-38655572 | 0111-720326
dvhartens@zeelandnet.nl

Redactie en Communicatie

Frans Meijer
0341-417087 / 06-20040693
redactie@marechausseecontact.nl

Webmaster

Roel Bouwman
webredactie@marechausseecontact.nl

Redacteur e-mailnieuwsbrief

Roel Bouwman
stmarcontact@gmail.com

.....
Commandant Koninklijke Marechaussee
Postbus 90615, 2509 LP Den Haag

Stichting Marechaussee Contact

De Stichting Marechaussee Contact (SMC) is een ideële stichting zonder winstoogmerk, op 24 oktober 1977 opgericht te Buren (Gelderland). SMC is aangesloten bij het Veteranen Platform en onderhoudt nauwe banden met onder meer de Koninklijke Marechaussee, het Veteranen Instituut en het Museum der Koninklijke Marechaussee.

De Koninklijke Marechaussee is een militaire politieorganisatie waarin in het verleden het Korps Politietroepen en het Korps Militaire Politie in Nederlands-Indië zijn opgegaan. Zowel beroeps- als dienstplichtig personeel, dat gediend heeft bij de Koninklijke Marechaussee en/of bovengenoemde korpsen, wordt van harte uitgenodigd zich aan te melden bij SMC. Uiteraard is actief dienend personeel van de Koninklijke Marechaussee van harte welkom.

Doelen

SMC heeft tot doel het onderhouden of vernieuwen van vriendschappelijke banden tussen hen die in het heden of verleden als militair of burger werkzaam waren of zijn bij de Koninklijke Marechaussee, Korps Militaire Politie/Koninklijke Marechaussee en Korps Politietroepen. Tevens draagt SMC ertoe bij dat belangstelling voor en verbondenheid met de Koninklijke Marechaussee en de nauw daarbij betrokken instellingen levendig wordt gehouden. SMC wordt bij het realiseren van haar doelen ondersteund door ongeveer 2450 begunstigers.

Hoe?

SMC tracht haar doel onder meer te realiseren door het:

- organiseren van contactbijeenkomsten, excursies en reünies
- deelnemen aan herdenkingen
- tonen van onderling medeleven bij lief-en-leedgebeurtenissen
- aandacht schenken aan hoogtijdagen van de Koninklijke Marechaussee
- uitgeven van Marechaussee Contact, zesmaal per jaar
- informeren via de website www.marechausseecontact.nl
- verzenden van een wekelijkse e-mailnieuwsbrief
- ondersteunen van de veteranenzorg binnen de Koninklijke Marechaussee
- beantwoorden van specifieke vragen
- geven van voorlichting

SMC'er worden?

Woont u in Nederland dan is de jaarlijkse bijdrage € 15,-. Heeft u een adres in het buitenland dan is de bijdrage € 20,- (in verband met hogere portokosten).

Bij aanmelding voor minimaal twee jaar ontvangt u zolang de voorraad strekt als welkomstgeschenk het jubileumboek 'Een krachtig instrument'. Aanmelden kan op www.marechausseecontact.nl.

Reünievereniging Marechaussee Contact (RvMC)

In het kader van de Raamregeling Reüniefaciliteiten (ministerie van Defensie 2010) is in 2013, onder de paraplu van SMC, een reünievereniging opgericht. RvMC is opgericht tegen de achtergrond van kostenvergoeding op grond van de Defensie Regeling Reüniefaciliteiten. Elke SMC'er die veteraan, oorlogs- of dienstslachtoffer of postactief is, wordt automatisch en kosteloos lid van RvMC, tenzij hij of zij hiertegen bezwaar aantekent. Wel of niet lid zijn van RvMC heeft geen enkele consequentie voor de dienstverlening aan SMC'ers.

Nuldlijnsondersteuning

Het Veteranen Platform, de Samenwerkende Veteranenontmoetingscentra en het Veteranen Instituut namen het initiatief tot het bieden van gestructureerde nuldlijnsondersteuning aan veteranen, militaire dienstslachtoffers en hun directe relaties. SMC participeert in dit ondersteuningsinitiatief. Het vfonds financiert dit met gelden uit de Nationale Postcode Loterij.

Ga op onderzoek uit in het Marechausseemuseum

Leer de Koninklijke Marechaussee en haar taken kennen: bewaken & beveiligen, grenspolitie en militaire politie & internationale taken. Er zijn activiteiten voor jong en oud: zo zijn er wisseltentoonstellingen te bewonderen, eens per maand komt een militair vertellen over zijn of haar werk, er zijn workshops voor kinderen en rondleidingen voor iedereen. Aan de hand van Dossier Plaats Delict maken kinderen in het nieuwe M-lab kennis met forensisch onderzoek*.

Lees het actuele programma op www.marechausseemuseum.nl.

(*vanaf eind mei te boeken voor groepen en schoolklassen)

Gebruik maken van de faciliteiten van het museum voor uw reünie, vergadering, receptie of zelfs bruiloft? Neem contact op via reserveringen@marechausseemuseum.nl, we denken graag met u mee!

Gratis toegang op vertoon van defensie-, veteranen-, postactieven- of MOD-pas